

Katliam Bir Yıldır Devam Ediyor!

10 Ekim 2015'de, Ankara Garı önünde gerçekleşen katliamın üzerinden bir yıl geçti. Kayıplarını anmak için ülkenin dört yanından Ankara'ya gelenler polisin gazlı müdahalesine maruz kaldı. Hak ihlallerinin yoğunlaşarak devam ettiği son 1 yıllık süreçte 10 Ekim ve diğer katliamlar için adalet arayışı sürüyor.

10 Ekim Katliamı ardından katliamdan doğrudan ya da dolaylı etkilenen herkesle dayanışmayı örgütlemek için kurulan 10 Ekim Dayanışması: "10 Ekim Katliamı Davası 7 Kasım'da 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlanacak. Her ayın 10'unda kaybettiklerimizi anarken, mahkemelerde de yan yana duruyor olacağız. Ayrıca heyecan, umut ve inatla 10 Ekim yaralısı Cihan Andıç'ın sağlığına kavuştuğu günleri bekliyoruz." >> s.3-6

Travma Etkileri Görüldüğünde...

Türk Psikologlar Derneği >> s. 7

İki Çocuk Annesinin Ankara'sı: 15 Temmuz 2016

A.Özge Akar >> s. 8

RTÜK- TÜRK SAT - KHK

Gülistan Aydoğdu >> s. 9

Necmiye Alpay ve Türkçe Sorunları Kılavuzu ve Terör ve...

Aydın Bodur >> s.10

Bülent Ecevit ve Helikon Derneği Galerisi (1953-1956)

Sarah-Neel Smith (Çeviri: Enver Arcak) >> s. 19

Teknik Üniversitenin Tiyatrocusu Sayıları

ODTÜ Oyuncuları Söyleşi

Emel Demir, Erdal Ozan Metin, Gülşah Aykaç, Özgür

Ceren Can >> s. 20-21

Günümüz Sinema Kuşağından: Ülke ve Özgürlük

Günseli Bilgen >> s. 22

Tiyatro Tempo :Yeni Sezonda Kuklalı Günler Başlıyor

Hülya Demirdirek >> s. 23

1 Milyon Çocuk Kitabı: Bir Ankara Belediye

Başkanının Kentin Küçük Vatandaşlarına Mektubu

Hatice Kapusuz >> s. 24

Yeni Başlayanlar için Ankara

>> s. 10-19

Tanpınar'dan Manguel'e Ankara

Akın Atauz

... Manguel diyor ki bize, Ankara kendini beğendirmeye çalışan bir kent değil. Oraya, herhangi bir biçimden bir mecburiyetten ötürü geliyorsanız, Ankara, sanki bunu önemsemeye niyetli değil gibi. Onun öyle, dıştan bakınca hemen sevmek için sunulacak bir şeyi yok. Belki zaten sevicecek hiçbir şeyi de yok. Ankara'da sevicecek olanı siz kendiniz keşfetmek, ya da sevebileceğiniz hiçbir şey yoksa, bunu yaratmak zorundasınız.

>> s. 12

Ankara'da İlk üç ayda yapılması gerekkenler!

Umut Güner

Üniversite tercihinde Ankaralı olmayı seçtiyseniz her Ankaralı gibi simidi seveceksiniz. Ayrar-simit, çay-simit, üçgen peynir-simit, ara öğünlerin vazgeçilmezlerinizden biri olacak. Simit demişken, Konur, Yüksel, Karanfil, Selanik sokaklarını keşfetmeniz lazım. Bu dört sokağı bir yarım günde keşfedebilirsiniz. Ankara biraz da kitabevi demek! İmge, Dost kitabevlerini ziyaret etmek! Ve Ankaralı olmanın şartlarından biri ile de, "kredi kartı" olmadan taksitli kitap alma imkânlarıyla Ankaralı olmaya bir adım daha atmış olursunuz.

>> s. 14

Ankara Nedir?

... Ne kadar gri, donuk, resmi dense de rengarenk ve sınırsız yaşanan... Yapayalnız yaşadığın; ancak her köşesinde birileriyle karşılaşarak tüm ağırlığından kurtulduğun zamanlar geçirdiğindir! Kasveti, ağırlığı, kalabalığı, sakinliği, eğlenmenin, kahrın, kötülüğün, iyiliğin âlâsını bir anda yaşayabileceğin... /VG

Benim için Ankara, turuncu (elektrik elektronik müh. öğrencisi, kadın, 22)

Gittiğim her yerden özleyerek döndüğüm tek şehir. (46 yaş kadın, Doktor)

>> s. 17

ODTÜ'lüler "Himmet Hoca"yı Kaybetti

1983 (EDS) mezunu Himmet Şahin 2006'dan beri ODTÜ Mezunlar Derneği'nin başkanlığını sürdürmekteydi. Mezunlar Derneği, Himmet Şahin'in kaybını, şu mesajla duyurdu:

"ODTÜ ömrünü demokratik, çağdaş, eşitlikçi ve etik değerlere sahip bir toplum; özgür düşünce, bilimsel eğitim ve özerk üniversite mücadelesine adanmış bir değerini; üniversitenin ve Mezunlar Derneği'nin tüm kazanımları üzerinde emeği olan bir ODTÜ'lüyü kaybetmiştir."

Himmet Hoca 5 Ekim'de ODTÜ Mezunlar Derneği'nden uğurlandı. / **Haber:** Solfasol

Savaş Tezkeresi Bir Yıl Daha Uzatıldı

Meclis'te AKP, MHP ve CHP'nin desteğiyle ve HDP'nin karşı oyuna rağmen kabul edilerek yasalaşan tezkereyle Türkiye'nin silahlı güçlerine Irak ve Suriye topraklarında askeri operasyonlar yapma yetkisi verilmiş oldu. Bilindiği gibi, yaklaşık 2 aydır Türkiye Suriye'deki bir kısmı eski El-Kaide gibi ABD'nin İslamcı terör örgütü olarak ilan ettiği hareketleri de içinde barındıran Özgür Suriye Ordusu ile birlikte askeri operasyonlar yapıyor.

Yine Irak'ta da yaklaşık bir yıldır, Irak Hükümetinin karşı çıkmasına rağmen Başika'da bir askeri kampta operasyonlar yapmakta. Şu andaki Suriye Hükümet Güçleri, Türkiye'yi kendi topraklarında istememekte. Yine Irak Meclisi de son aldığı kararla Türkiye'yi işgalci olarak tanımladı ve kendi topraklarından bir an önce çekilmesini istedi. / **Haber:** Solfasol

OHAL Uzatıldı

Yürütmeye, zorla çalıştırma ya da çalışmadan el çektirme, yürütmenin isteğine bağlı keyfi yasaklamalar, özel şirket ve halkın seçtiği belediyelerin mal ve idarelerine el koymalar, kapatmalar, gözaltı imkanları yaratan, Kanun Hükmünde Kararnamelerle Meclis'in yasama görevini askıya alan Olağanüstü Hal, 3 ay daha uzatıldı.

OHAL'in uzatılacağını Cumhurbaşkanı Erdoğan, Saraydaki muhtarlar toplantısında ilan etmiş OHAL'in 12 aya kadar uzatabileceklerinin de sinyallerini vermişti. 21 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL'in ardından hükümet sözcüleri OHAL'in 1,5 ay içinde kaldırılabilceğini söylemişlerdi.

OHAL'in demokrasiyi devreden çıkarttığı ve yasama ile yargı organlarını yürütmenin başına bağladığını düşünen demokratik çevreler de var.

Bilindiği gibi, adli yıl açılışı da yine Sarayda yapılmış, açılışa Cumhurbaşkanı ile Rize'de çay toplamaya giden Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkanları katılırken, "yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığına gölge düştüğü" endişesiyle, Türkiye Barolar Birliği ve CHP Saraydaki açılışa katılmamıştı. / **Haber:** Solfasol

.....

BİLİYOR MUYDUNUZ ?

**GAZETECİLİK
SUC
DEĞİL**

Muhalef ekranlar karartılıyor radyolar susturuluyor

Aralarında İMC, Hayatın Sesi, TV 10, Jiyan TV gibi televizyon kanalları ile Özgür Radyo ve Yön Radyo gibi radyo kanallarının da bulunduğu 23 medya organı kapatıldı.

Kapatılan kanallar içinde sadece çocuklara dönük çizgi filmler gösteren Zarok TV de, Alevilerin sesi olan TV 10'da var. Kanalların kapatılmasına karşı çıkan demokrasi güçleri, kanallarla dayanışmalarını, kanalları ziyaret ederek ve protesto bildirileri yayınlayarak gösteriyorlar.

Kapatılan kanalların tamamının sol cemahtan olması ve kapatmayı protesto eden radyo çalışanlarının polis şiddeti ile susturulması OHAL'in faşizan karakterini gösteren bir örnek olarak görülüyor. / **Haber:** Solfasol

Turan Güneş Bulvarındaki Koşu Yolu da Plansızlığın, Vurdumduymazlığın ve Rant Hırsının Kurbanı Oldu!

ODTÜ Ormanına bitişik koşu yolu ve geniş yaya kaldırımları ile bilinen Turan Güneş Bulvarında genişletilen otomobil yolu koşu-yürüyüş parkurunu yuttu. Ankara'nın en uzun koşu ve yürüyüş parkuru, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yol genişletme çalışmasının ardından yok oldu. Böylece Ankara'daki sayısı zaten çok az olan koşu yollarından birisini daha trafik baskısına kurban verdik.

Odalar uyardı ama

Turan Güneş Bulvarı 2002'de boşaltılan Milletvekili Lojmanlarının bulunduğu alana onlarca kattan oluşan Park Oran Sitesinin ve hemen bitişiğine AVM yapılma kararı ardından Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası, Büyükşehir Belediyesini bölgedeki yolların yeni konutlarla ve AVM ile oluşacak trafik yükünü kaldıramayacağı yönünde uyardı. Her zamanki üslubuyla bu uyarıyı da kulakardı eden Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek Odaları Ankara'nın gelişimine karşı olmakla suçlamıştı. Aradan geçen zaman maalesef Meslek Odalarını haklı çıkardı. Turan Güneş Bulvarındaki trafik, bölgede yaşayanlar için çekilmez hale geldi. Yüzbinlerce lira vererek aldıkları lüks konutlara ulaşamayan Ankaralıları her gün saatlerce trafik çilesi çektiler.

Gitti canım koşu yolu!

İşte zamanında Ankara'nın siyaset kulislerinden birisi olan sabah erken saatlerde halkın milletvekilleriyle karşılaştığı bir sohbet ve spor alanı olan koşu pisti Büyükşehir Belediyesi Başkanının vurdumduymaz tavrına feda edildi. Üstelik ne yazık ki feda edilen bu koşu pisti de trafik sorununu çözecek gibi değil. Olan Ankara'nın az sayıdaki ve en uzun koşu pistine oldu. / **Haber:** Solfasol

Abone ol, destekçi ol Solfasol'un bir ucundan da sen tut!

Solfasol'un varlığının olmazsa olmazı destekçileri ve aboneleri... Sizden Solfasol'un varlığı için hayati olan abonelik işlemini yapılacaklar listenizde üst sıralarda görüp abone olmanızı, abone iseniz aboneliğinizi yenilemenizi ve ödeme yaptıktan sonra, bir e-posta (abone@gazetesolfasol.com) ile bize haber vermenizi rica ediyoruz.

Abonelik: 50 TL,
Destekçi Abonelik: 120 TL

Banka Hesap Bilgileri:

Türkiye İş Bankası - Küçükesat Şubesi

IBAN: TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87
(Hesap Sahibi: Mehmet Onur Yılmaz - SOLFASOL)

SOLFASOL LOGOLU T-SHIRT İSTERSENİZ BİZE ULAŞIN!

T-SHIRT BEDELİ: 50 TL + kargo

Sorularınız, Abonelik ve T-shirt için:
abone@gazetesolfasol.com

Katliam Bir Yıldır Devam Ediyor

10 Ekim Katliamından Bu Güne...

10 Ekim Dayanışması

10 Ekim'de gerçekleşen katliamın ardından bir yıl doldu. Ölümler üstüne ölümlerin yaşandığı, hak ihlallerinin yoğunlaşarak devam ettiği bu 1 yıllık süreçte 10 Ekim ve diğer katliamlar için adalet arayışımız sürüyor. 10 Ekim Davası 7 Kasım'da 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlanacak. Her ayın 10'unda kaybettiklerimizi anarken, mahkemelerde de yan yana duruyor olacağız. Ayrıca heyecan, umut ve inatla 10 Ekim yaralıları Cihan Andıç'ın sağlığına kavuştuğu günleri bekliyoruz.

>> 10 EKİM 2015

10:04

TTB, DİSK, KESK ve TMMOB tarafından düzenlenen Emek, Demokrasi ve Barış mitinginde gerçekleşen 2 canlı bomba saldırısı sonucunda 100 insan hayatını kaybetti. 500'den fazla insan yaralandı.

10:37

Katliam hastaneler bölgesinde gerçekleşmesine rağmen alana ilk ambulans 10.37'de geldi. Yaralıları alanda bulunan insanlar müdahale etmek ve taşımak zorunda kaldı.

12:30

Savcı vekili patlama yerine olaydan iki buçuk saat sonra geldi.

14:00

Türk Tabipler Birliği saat 14 civarında Sağlık Bakanlığına çağrı yaparak insanlık adına TTB'nin telefonlarını açmasını istedi. TTB: 'Gar'ın önü ağır yaralılarla dolu. Ambulanslar çok geç geldi. Yaralıların çoğu Numune Hastanesi'ne götürüldü. Hastane doldu. Planlama yapıp bölüştürmek lazım. Kan lazım. Doktor ve hemşire, sağlık personeli lazım. Acil. İnsanlık adına TTB aradığında telefonlarınızı açın.'

15:00

Saat 15 civarında Adalet Bakanı, Sağlık Bakanı ve İçişleri Bakanı patlamalarla ilgili basın toplantısı düzenledi. Basın mensubunun İçişleri Bakanı Selami Altınok'a 'istifa etmeyi düşünüyor musunuz?' sorusu üzerine Altınok 'Güvenlik zafiyeti yoktur' diyerek istifayı düşünmediğini belirtti. Adalet Bakanı Kenan İpek'in sorunun ardından gülümsemesi dikkat çekti.

Ziya Saygın'ın cenaze töreni, 12 Ekim 2015 / Sivas

>> 11 EKİM 2015

Gar önüne karanfil bırakmak isteyenlere polis gazla müdahale etti

11 Ekim'de kalabalık bir grup yaşanan terör saldırısında 100 insanın hayatını kaybettiği alana gidip karanfil bırakmak istedi. Alana girmek isteyenlere polis kurduğu güvenlik noktalarında izin vermedi. Yaşanan gerginlikte dağılmak istemeyen gruba polis biber gazıyla müdahale etti.

Katliamda hayatını kaybedenler için Sıhhiye'de cenaze

Katliamda hayatını kaybedenler için Sıhhiye Meydanı'nda ortak bir cenaze töreni düzenlenerek ve cenazeler kaldırılacakları illere uğurlandı.

"Kokteyl örgüt" açıklaması

Başbakan Ahmet Davutoğlu, saldırıyla ilgili araştırmaların sürdürüleceğini belirterek, "Şu anda böyle bir saldırıyı yapma kapasitesine sahip görünen yapılar belli: DEAŞ, PKK, MLKP, DHKP-C ve tüm bu olabilecek potansiyel suçlu örgütlerle ilgili olarak da soruşturma kapsamlı şekilde yürütülüyor" şeklinde konuştu.

>> 12 EKİM 2015

"Canlı bombaların elimizde listesi var"

Davutoğlu, 12 Ekim'de yaptığı açıklamada "Türkiye'de intihar eylemi yapabilecek kişilerin belli bir listesi var. Biliyorsunuz, bir eylem hazırlığı içinde ama bunu gerçek bir eyleme dönüştürmedikçe veya elinizde o eylemin olabileceğine dair bir veri olmadıkça tutuklayamazsınız. Türkiye, demokratik bir hukuk devleti, sebepsiz yere insanların tutuklanabileceği bir ülke değil" dedi.

3 günlük yas ve grev

Düzenleyici örgütler TTB, DİSK, KESK ve TMMOB üç gün yas ve iki gün iş bırakma ilan ettiler.

>> 14 EKİM 2015

On Ekim Dayanışması kuruldu

Ankara Katliamından doğrudan ve dolaylı olarak etkilen herkesle dayanışmak ve birlikte güçlenmek amacıyla 10 Ekim Dayanışması sivil inisiyatif olarak kuruldu.

>> 15 EKİM 2015

Taziyede açılan pankarta savcılık soruşturma açtı

Ankara'daki katliamda hayatını kaybeden Mehmet Zakir Karabulut için Bitlis'te kurulan taziye çadırına asılan pankartlarda terör örgütünün propagandası yapıldığı iddiasıyla soruşturma başlatıldı.

>> 26 KASIM 2015

Katliamda ölenlerin cenazesine katılan öğrencilere 'Yasa dışı örgütsel faaliyet' soruşturması

Ankara Katliamında hayatını kaybeden Necla Duran'ın cenaze törenine katılan ortaokul ve lise öğrencilerine Hatay Emniyet Müdürlüğü'nün talimatı üzerine 'Yasa dışı örgütsel faaliyete katıldıkları gerekçesiyle' soruşturma açıldı.

Hatay Valiliği/İl Emniyet Müdürlüğü, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderdiği talimat ve Milli Eğitim Müdürlüğü'nün de okullara gönderdiği yazı üzerine 10 Ekim'de Ankara'da bombalı saldırı sonucu yaşamını yitiren Necla Duran'ın cenazesine katılanların tespiti için okullara yazı gönderildi.

>> 14 ARALIK 2015

Katliamı planlayan Bali 15 yıldır takip ediliyormuş

Fevzi Kızılkoyun'un haberiyle Diyarbakır, Suroç ve Ankara katliamlarının Ebubekir kod adlı IŞİD'li İlhami Balı'nın talimatıyla gerçekleştiği ve İlhami Balı 2002'den beri emniyetin takibinde olduğu ortaya çıktı.

>> 29 ŞUBAT 2016

Sorumlu memurların soruşturulmasına izin yok!

10 Ekim Ankara Katliamı ardından Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, patlamadan sonra bir kısım polis şefleri hakkında "görevi kötüye kullanmak" suçundan soruşturma izni istedi.

Ankara Valiliği, Kartal ile 2 ve 3'ncü sınıf emniyet müdürlerinin de aralarında bulunduğu 11 polis hakkında 29 Şubat'ta, "soruşturma izni verilmemesi"ne karar verdi.

>> 4 MART 2016

10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği Kuruldu

10 Ekim'de hayatını kaybedenlerin yakınları ve yaralıların öncülüğünde 10 EkimDer kuruluş başvurusunu yaptı.

55 kişinin kurucu olarak yer aldığı dernek hak ve adalet arayışında ısrarcı olacağını belirtti.

>> 23 MART 2016

TTB raporu açıklandı

Türk Tabipler Birliği'nin 10 Ekim Ankara Katliamına ilişkin raporunu açıkladı.

Raporda olay yeri yönetiminde yapılan ciddi hataların kayıpları arttırdığı ifade edildi.

>> 13 NİSAN 2016

Müfettiş raporu açıklandı

Ankara Garı'ndaki 10 Ekim barış mitingi öncesi yaşanan canlı bomba katliamı ile ilgili müfettiş raporuyla Emniyet'in mitingde yaşanacak olası bir canlı bomba saldırısı için öncelikle kendi personeli uyardığı, ancak mitinge katılanları ve miting düzenleme komitesini uyarmadığı ortaya çıktı.

>> 18 NİSAN 2016

Müfettiş raporunu haberleştiren gazetecilere soruşturma

Müfettiş raporunu haberleştiren gazeteciler Kemal Göktaş, Cem Gurbetoğlu ve Tamer Arda Erşin hakkında soruşturma açıldı.

>> 24 NİSAN 2016

İhmali olanlar hakkında suç duyurusu

Dışişleri ve İçişleri bakanlıkları yetkilileri, MİT görevlileri, Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilileri, Ankara Emniyet Müdürlüğü hakkındaki suç duyurusunda bulunuldu.

>> 13 MAYIS 2016

10 Ekim Ankara Katliamı Anayasa Mahkemesinde

Katliamda yaşamını yitiren Tekin Arslan'ın ailesi, Emniyet yetkililerine soruşturma açılması, yaşam hakkı ihlalinin cezalandırılması için Anayasa Mahkemesine başvurdu.

>> 24 MAYIS 2016

Savcılık suç duyurusunu işleme koymadı

Dışişleri ve İçişleri Bakanlıkları yetkilileri, MİT görevlileri, Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilileri, Ankara Emniyet Müdürlüğü hakkındaki suç duyurusuna ilişkin savcılık 24 Mayıs günü işleme koymama kararı aldı.

Savcılık gerekçe olarak, Mülkiye Müfettişlerinin emniyet görevlileri hakkında "ihmal olabilecekleri" şüphesiyle yargılanmasında kamu yararı olduğunu belirttikleri raporun işleme konulmama kararına ve Ankara Valiliği'nin görevliler hakkında soruşturma yapılmasına izin vermeme kararlarına atıfta bulundu.

>> 10 HAZİRAN 2016

10 Ekim'in sorumlusu emniyet görevlilerinin soruşturulmasına takipsizlik

10 Ekim Ankara Katliamının üzerinden 8 ay geçerken, katliamla ilgili 'görevi kötüye kullanmaktan' emniyet ve kamu görevlileri hakkında yapılan suç duyurusuna takipsizlik kararı verildi.

>> 14 HAZİRAN 2016

İçişleri Bakanlığı: "10 Ekim katliam değil, tazminat haksız zenginleşmeye yol açar"

Gar saldırısı için açılan tazminat davasında İçişleri Bakanlığı verdiği savunmada: 'Yeteri önlem alındı, üstelik bu bir katliam değil' diyen Bakanlık, dava masraflarının da mağdur aileden istenmesini talep etti.

Bakanlık, katliamda yaşamını yitiren Gökmen Dalmaç'ın kardeşinin tazminat talebine de "asılsız katliam iddiasıyla açılan haksız dava" diyerek tazminatın "haksız zenginleşmeye yol açacağını" savundu.

Bakanlık aynı zamanda tren garında önünde toplananları "hukuka aykırı hareket etmek" ile suçladı.

>> 27 HAZİRAN 2016

10 Ekim İddianamesi hazırlandı

Hazırlanan İddianamede müfettiş raporunda yer alan ihbar ve ihmal konusundaki belge ve dokümanlar ve katliam sonrasında gaz kullanan polisler yer almadı.

Gülhan-Yılmaz Elmascan Barış Kütüphanesi kuruldu

Ankara'da 10 Ekim'de meydana gelen bombalı saldırıda yaşamını yitiren Gülhan ve Yılmaz Elmascan çiftinin isminin verildiği kütüphane Çiğli Belediyesi Eğitim Merkezi'nde (ÇİBEM) açıldı.

>> 13 TEMMUZ 2016

10 Ekim Katliamıyla ilgili Anayasa Mahkemesine ikinci başvuru

10 Ekim Davası Avukat Komisyonu, kamu görevlileri hakkında yaptıkları suç duyurularının reddedilmesinin ardından bu talebi Anayasa Mahkemesi'ne taşıdı.

Daha önce katliamda sorumluluğu olan kamu görevlilerinin yargılanması için defalarca suç duyurusunda bulunulmuş ancak bu suç duyuruları her seferinde reddedilmişti.

>> 15 TEMMUZ 2016

10 Ekim Anıtına saldırı

15 Temmuz'da gerçekleşen darbe karşıtı gösterilerde Gar önünde bulunan 10 Ekim anıtına saldırıldı. Anıt ertesi gün Halk evleri tarafından onarıldı. 17 Temmuz'da konuyla ilgili Gar önünde yapılması planlanan açıklama polis tarafından engellendi.

>> 17 TEMMUZ 2016

10 Ekim Avukatlarına Dava

Katliamda ihmali ve sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında ailelerin yaptığı suç duyurusunun reddedilmesinin ardından Emniyet Genel Müdürlüğü, 10 Ekim mağdurlarının avukatlarına dava açtı.

>> 29 TEMMUZ 2016

Şebnem Yurtman'ın babası gözaltına alındı

Katliamda hayatını kaybeden Şebnem Yurtman'ın Babası Facebook paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla tutuklandı.

Emniyet, 10 Ekim Katliamını şikâyet edenleri şikâyet etti

Emniyet Genel Müdürlüğü, Ankara Katliamı mağdurlarının avukatlarından Asuman Toksöz Sucu hakkında suç duyurusunda bulundu. Suç duyurusunun gerekçesini, Sucu'nun katliamda ihmali olan kamu görevlileriyle ilgili savcılığa verdiği ifadeler oluşturdu. Ankara Katliamı mağdurlarının avukatlarından Asuman Toköz Sucu'nun dilekçesinde geçen ifadeler, 'emniyeti töhmet altında bırakmak', 'iftira' ve 'hakaret' olarak değerlendirildi.

>> 9 EYLÜL 2016

Cenazeye katılan Altınörs gözaltına alındı.

Alp Altınörs Tokat Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında 10 Ekim Ankara katliamında yaşamını yitiren Zakir Karabulut'un cenaze törenine katıldığı gerekçesiyle gözaltına alındı.

>> 17 EYLÜL 2016

Nevzat Sayan anısına Sanat Atölyesi kuruldu

Ankara katliamında hayatını kaybeden demiryolu emekçisi Nevzat Sayan anısına sanat atölyesi kuruldu.

>> 22 EYLÜL 2016

Mehmet Yurtman hakkında takipsizlik kararı verildi

10 Ekim Katliamı'nda hayatını kaybeden Şebnem Yurtman'ın babası Mehmet Yurtman hakkında takipsizlik kararı verildi.

Dayanışma Ezilenlerin Terapisidir

Cafer Altun

İnsanın insana yapabileceği en kötü şey olan, bir bombalı saldırıdan 10 Ekim Ankara Gar'ı Katliamından ağır yaralı çıkmış birisi olarak yazıyorum size. Bizi istatistik olarak görmeyin diye hikâyemi anlatıyorum. Her birimizin hayatları, hayalleri, hikâyeleri var bizi unutmayın diye yazıyorum.

Ülkenin kaosta olduğu bir dönemde, ülkede barış umudunu yükseltmek için inisiyatif olarak arkadaşlarımla Ankara'daki 10 Ekim Emek Demokrasi ve Barış Mitingine katılmak üzere yola çıktık. Ankara'ya vardığımızda ihtiyaçlarımızı gidermek için Gençlik Park'ına geçtik. Kortejlere geçtikten 10 dakika sonra 2 canlı bombanın saldırısı sonucu 101 arkadaşımızı kaybettik. O gün kaybettiğimiz Dicle Deli ve Abdülkadir Uyan, benim yakın arkadaşımdı. Ben de bu saldırıdan ağır yaralı kurtuldum. 2 gün komada, 7 gün yoğun bakımda 17 gün Ankara Numune Hastanesi göğüs cerrahisinde yattım. Ayağımı diz üstünden kaybettim. Medyadaki haberler sonucu oluşan psikolojik baskılar yüzünden İstanbul'a sevk edildim. Buraya kadarki her şeyi herkes biliyor.

Basında da gördüğümüz üzere dönemin hükümeti bir komisyon kurarak bizim yaralarımızı saracağını söyledi. Ancak 12 ayda komisyon kurulmadı. 8 ay boyunca da gizlilik kararı kalkmadı. Üstelik çeşitli başvurulara rağmen kamu görevlerinin ihmali olmadığına dair takipsizlik kararları verildi. Bir kamu görevlisi bile ihmal veya sorumluluğu yüzünden soruşturulmadı.

Hastane sonrasında protez için 9 ay boyunca SSK ve valilik arasında gidip gelmeme neden olan bir bürokratik krizle karşı karşıya kaldım. Ancak sonucunda şunu gördük 10 Ekim aileleri devletin terör mağduru yasalarından faydalanamadılar. Buradaki amaç ne bilmiyorum ancak sonucu herkes için çok ağır bir travma oldu. Benim için ise aidiyet duygusunun yok olduğu bir durumdu bu.

Hayat insanların acısına göre dayanma gücü veriyor diyorlar ancak bence güç dayanışmayla beraber geliyor. Hedefe giderken size saldıranlar yolunuzdan etmeye çalışanlar oluyor. Sizi yaralıyor, öldürüyorlar. Ancak siz dayanışma gücüyle güçlendikçe çabaları anlamsız oluyor. Ben diz üstünden ayağımı kaybettim ancak bu beni yolumdan etmedi. Ben yine yoluma koyuluyorum. 9 aylık bürokratik mücadeleye rağmen protezi almayı başaramadık. Ancak ezilenlerin sesiyle, kampanyayla (Daha Güzel Günler için Cafer'le 1 Adım At Kampanyası) 1 hafta gibi kısa sürede protezi almayı başardık.

Onurlu duruş, dik duruş önemli olan şeyler bunlar. Siz gücünüzü halktan, ezilenden aldığınızı sürece o insanlar sizin kaybettiğiniz bacağınız oluyor. Arkadaşlarımızın bize bıraktığı mirası barış mücadelesini dünyaya yayana kadar mücadele edeceğiz.

Herkesi kaybettiğim o meydana gittiğimde gözüm dolmadı, ancak mücadele etmem gerektiğini daha net anladım. Protez kampanyasında gösterilen emekler bize şunu da gösterdi, ezilenler yan yana olmak zorunda. Hayat bana şu sözü sürekli söyledi, bunu söyleyerek size veda etmeyi düşündüm.

Dayanışma Ezilenlerin Terapisidir.

Saygı ve sevgi ile ...

"Demokrasi için Birlik" Buluşması Sonuç Bildirgesi Yayımlandı:

CHP, HDP, SHP ve BDP eski milletvekilleri ile aydın, yazar ve sanatçılardan oluşan Demokrasi için Birlik Hareketi, 23 Ekim'de Şişli Kent Kültür Merkezi'nde 'Demokrasi İçin Birlik Buluşması'nı gerçekleştirdi. Buluşma ardından yayımlanan sonuç bildirgesi şöyle:

Tek adam rejimine sokulmaya çalışılan Türkiye, son dönemde yoğun bir hukuksuzlaştırma zorlaması altında. Bu kapsamda siyasal iktidar, 15 Temmuz darbe girişimini fırsata çevirerek Türkiye'yi OHAL baskı rejimine soktu; ülkeyi kanun hükmünde kararnamelerle, denetimsiz, meclissiz, anayasasız, hukuksuz yönetmek, bütün yetkileri tek elde toplayacak başkanlık rejimini getirmek için fırsata dönüştürdü. Demokratik hak ve özgürlüklere yapılan saldırılar, baskı, şiddet ve hukuksuzluk olağanüstü boyutlara erişti.

Onbinlerce insan hukuksuz şekilde işinden oluyor. Basın ve yayın organları kapatılıyor. Sanatçılar, yazarlar, gazeteciler tutuklanıyor. Muhafız belediyelere kayyım atanıyor. Bu yolla topluma terör ve korku egemen kılınmaktadır. Barış, dostluk, dayanışma duyguları yerine kin, düşmanlık, nefret ve kutuplaşma kışkırtılmaktadır. Toplum demokratik davranış normlarının yeşeremeyeceği kaotik bir yaşama mahkum edilmektedir. Yurttaşları temsil etmesi gereken Meclis fiilen lağv edilmiş, yasama, yargı ve yürütmenin dengesine ve birbirini frenlemesine dayanan güçler ayrılığı ilkesi ortadan kaldırılmıştır. Tarihi ve doğal varlıklar, kentler, yaşam alanları talan edilmiştir. İnsanca yaşama ve çalışma koşulları ortadan kaldırılmış, köleleştirme ve taşeronlaştırma yasaları çıkarılmış, yoksullaşma ve işsizlik korkunç boyutlara ulaşmıştır. Kadınlara ve farklı cinsel kimliklere yönelik şiddet, cinsiyetçi ayrımcılık ve çocuk

istismarı yükselmiştir. Ülke içinde savaş, bütün yıkıcılığıyla insanlarımızın canını alırken, Suriye ve Irak'ta sonu felaket olacak bir maceraya sürüklenmekteyiz. Yıl yıldan iyi olsun derken gün günden kötü gelmektedir. Muhafız kurum ve yapılar toplumun her kesiminden itirazlarını yükselten bireyler yeni bir umut ve güç odağı arayışı içindedir. Bu karanlık tabloyu değiştirmek, demokratik bir ülkede yaşayabilmek için Türkiye'de siyasetin savaş ekseninden çıkarılıp barış eksenine oturtulmasına, yaşam hakkını savunan, hukukun üstünlüğüne dayanan, çağdaş, çoğulcu ve katılımcı bir demokrasinin inşa edilmesine ihtiyaç vardır.

Bu koşullarda demokrasiden yana olan bütün güçleri biraraya getirerek ortak ve yeni bir güç odağı yaratmak ihtiyacı yakıcı hale gelmiştir. Ortak hedef doğrultusunda birlikte hareket edebilmek için sürekliliği sağlayacak bir yapıya gereksinim bulunmaktadır. Bu yapı çoğulcu, resmi temsil ilişkisine ya da hiyerarşiye yer vermeyen, lideri olmayan, bağlayıcı kararlar almaktan çok uzlaşma arayan, demokratik bir organ olacaktır. Demokrasi için birlik hareketine katılan her kuruluş, her birey kendi ideolojik kimliğini saklı tutarak ortak bir mücadeleyi hedeflemektedir. DİB bir siyasal süreci başlatan ve bu süreç içinde uzlaşmalarla yürüyen somut hedeflere yönelik bir harekettir. DİB farklılıkların birlikte hareket etmesidir.

Demokrasi İçin Birlik;

- herkesin farklı kimliği ile eşit yurttaşlık haklarına sahip olduğu,
- barış içinde yaşayabileceği,
- insanca çalışma ve yaşama koşullarının garanti altına alındığı,
- devletin herkesin inancına, inançsızlığına, yaşam tarzına, siyasi düşüncesine karşı tarafsız ve saygılı olduğu,

• kadına ve cinsel kimliklere yönelik şiddetin son bulduğu,

• tarihi ve doğal varlıkların, diğer canlıların yaşam alanlarının ve kentlerin korunduğu, laik, demokratik bir Türkiye yaratabilmek için, yeni bir umut ve güç merkezi ihtiyacını karşılamak üzere, en geniş toplum kesimlerini kucaklamayı amaçlayan bir birlik hareketidir.

Bu çerçevede gerçekleştirdiğimiz 23 Ekim 2016 buluşmasında saptanan öncelikli hedeflerimiz şunlardır:

OHAL ve KHK'lerle ülkeyi yönetmek, 'tek adam yönetimi'ni kalıcı hale getirmek için atılan adımlar karşısında, OHAL'in sona erdirilmesi ve KHK'lerle yaratılan toplumsal mağduriyetlerin giderilmesi konularındaki mücadele birincil önemdedir.

Önümüzdeki günlerde 'Türk tipi başkanlık sistemi' adı altındaki 'tek adam yönetimi'ne geçiş için anayasa değişikliği, ardından referandum gündemdedir. Yasaları, uluslararası anlaşmaları, hukuku yok sayanların 'tek adam yönetimi'ne geçiş referandumuna tüm toplumsal muhalefetle kapsamlı şekilde karşı çıkılacaktır.

Dünya deneyimleri Kürt sorununun çözümünün barışçı ve demokratik yollarla olması gerektiğini göstermektedir. Türkiye'nin savaş kışkırtıcılığı yapmak yerine komşularıyla ve tüm dünyayla barışçıl ilişkiler içinde yaşayacağı bir politikanın hakim kılınması için mücadele edilecektir.

Ezilen inanç topluluklarının eşit yurttaşlık hakkı yanında demokrasinin temeli olan laiklik için mücadele edilecektir.

23 Ekim Buluşmamız demokrasi için atılmış önemli bir adım, Türkiye'nin siyasal yaşamında yeni bir başlangıçtır. Bu buluşmaya katılanlar bir demokrasi meclisi oluşturmuşlardır. Bu meclis önümüzdeki günlerde toplanarak yukarıda ortaklaşan öncelikli hedefler doğrultusunda demokratik ve meşru yollarla denetleme, dayanışma ve direnme hakkını kullanacaktır.

Gücümüz yalnız birlikteliğimizden değil, yeni bir siyaset anlayışıyla demokratik mücadeleleri birleştirici bir güç odağı yaratma hedefimizden kaynaklanmaktadır.

Travma Etkileri Görüldüğünde..!

Türk Psikologlar Derneği, Ankara Travma Afet ve Kriz Birimi

Son bir yıl içinde üst üste gelen olayların psikolojimize, günlük yaşama, toplumsal ilişkilere ve insan ilişkilerine yansımalarının neler olabileceğinden geçen ayki yazımızda bahsetmiştik. Bu ay da travma sonrası tepkiler neler olabilir ve hem bireysel hem toplumsal düzeyde neler yapılabilir konusunu aktarmaya çalışacağız.

Travmatik olayların en önemli özelliğinin yaşamımıza ya da fiziksel bütünlüğümüze yönelik bir tehdit içeriyor olduğunu aktarmıştık. Doğal afetler, kazalar, terör, savaş gibi. Travmatik yaşantılar dünyanın güvenli bir yer olduğu, kötü olayların bizim başımıza gelmeyeceği ve davranışlarımızla başımıza gelenlerle baş edebileceğimize dair sahip olduğumuz inançlarımızı derinden sarsar. Kendimizi adil ve güvenilir olmayan bir dünyada, tehlikelere açık ve incinebilir olarak algılamaya başlar ve travma sonrası stres tepkileri dediğimiz bazı tepkiler gösterebiliriz. Strese karşı bedenimizin gösterdiği fizyolojik tepkiler herkes için ortakdır: Kan basıncının artması, kalp atışlarının hızlanması, terleme, solunumun hızlanması vb. Stres hormonunun salgılanmasıyla birlikte ortaya çıkan bu tepkiler, yaşamımızı tehdit eden durumlarda, bizi tehdit kaynağıyla savaşmaya ya da ondan uzaklaşmaya/ kaçmaya hazır hale getirerek bu durumla başa çıkmamızda yardımcı olur. Yaşanan stresin çok yoğun olduğu durumlarda, onunla başa çıkabilmek için salgılanan stres hormonu da aşırı miktarda olur. Tehdit karşısında organizma için yararlı olan bu hormon, fazla miktarda salgılandığı için, stres kaynağı ortadan kalktıktan sonra bile bir süre daha bedende kalır ve en ufak bir uyarı ile karşılaştığında bedenin daha önceki tehdit durumunda verdiği stres tepkilerinin benzerlerini üretmesine neden olur.

Örneğin, bize yaşadığımız travmatik olayı hatırlatan herhangi bir şeyle karşılaştığımızda (o gün giydiğimiz giysiler, o anda yanımızda bulunan kişiler, olayın geçtiği mekan vb.), öyle olmadığını bildiğimiz halde, sanki olayı yeniden yaşıyormuş gibi hissedebiliriz. Bu şekilde hissetmek çok rahatsız edici ve korkutucu olabilir, bu nedenle de olayla ilgili yerlere gitmekten, olayla ilişkisi olan kişilerle karşılaşmaktan, olay hakkında konuşmaktan kaçabiliriz. Yani, olayın hatırlatıcılarından kaçınırız. Kendimizi sürekli tedirgin ve huzursuz hissedebilir, en ufak bir ses vb. karşısında irkilebiliriz. Yaşanan stres günlük yaşamımızda duygusal, bedensel, davranışsal ya da zihinsel alanda bazı belirtilerle kendini gösterebilir. Kaygı, korku, üzüntü ve öfke hissederiz. Bunlara güvensizlik, suçluluk, utanç, umutsuzluk ve çaresizlik gibi yoğun duygular eşlik edebilir. Zihinsel olarak yorgun ya da kafası karışık olabilir ve herhangi bir işe odaklanma zorlukları ve hafızamızda sorunlar yaşayabiliriz. Bedensel tepkiler arasında vücudu gergin ve kendimizi aşırı yorgun hissetme hali olabilir. Uyku ve iştah düzeni eskisine göre bozulabilir. Alkol ve/veya madde kullanımında artış, yalnız kalma isteği ve çevre ile iletişimde zorlanmalar, dolayısıyla sosyal ortamlardan kaçınma davranışları gözlenebilir. Bu tepkiler bireysel farklılıklar gösterecektir, kimimiz sürekli öfkeli, herkesle kavga eden, ancak işini gücünü sürdürmede görünürde fazla zorluğu olmayan biri olurken kimimiz her türlü sestten aşırı derecede korkan, kimseyle konuşmak istemeyen ve iş ya da okul sorumluluklarını yapamayan biri olabilir.

Bu tepkiler bazen çok yorucu ve zorlayıcı hale gelir. “Acaba aklımı mı kaçıyorum?”, “hastalandım mı?”, “psikolojik bir bozukluğum mu var?” ya da “kontrolü tamamen kaybediyor muyum?” gibi kaygı verici sorular sormamıza neden olabilir. Bilmemiz gereken, bu tepkilerin normal olduğudur. Travmatik bir olayın ardından, bu olaya maruz kalan hemen herkeste bu tepkiler görülebilir. Bu belirtiler yaşamımızı derinden sarsan olağandışı bir olay

>> Bu tepkiler bazen çok yorucu ve zorlayıcı hale gelir. “Acaba aklımı mı kaçıyorum?”, “hastalandım mı?”, “psikolojik bir bozukluğum mu var?” ya da “kontrolü tamamen kaybediyor muyum?” gibi kaygı verici sorular sormamıza neden olabilir. Bilmemiz gereken, bu tepkilerin normal olduğudur. Travmatik bir olayın ardından, bu olaya maruz kalan hemen herkeste bu tepkiler görülebilir. Bu belirtiler yaşamımızı derinden sarsan olağandışı bir olay karşısında verilen normal tepkilerdir.

karşısında verilen normal tepkilerdir. Travmadan etkilenme, kişinin daha önceki deneyimleri, kişilik yapısı, baş etme becerileri gibi çok faktörlü değişkenlerle belirlenir. Genel olarak kişilik patolojileri, sosyal destek sisteminin zayıf olması gibi durumlarda baş etme becerilerinin daha düşük olduğu söylenebilir. Bir de travmatize edici olayın yapısı önemlidir. İnsan eliyle meydana gelen -son zamanlarda yaşadıklarımız gibi- olayların bireyleri daha çok travmatize edici olduğu bilinmektedir. Ayrıca kişinin beklentisiyle de ilgili bir etkilenme söz konusudur. Yani, hazırlıksız yakalanan veya beklenmedik durumların sonuçları daha ağır olmaktadır. Travmatik yaşantılar pek çok kayba da neden olur. Yakın kaybı, sağlığın kaybı, umudun kaybı gibi. O nedenle yas tepkileri yaşamak da normaldir. Yas süreci farklı duygu ve düşüncelerin baskın olduğu aşamaları içerir. Yaşanan kayıpların yasını tutabilmek ve yas sürecinin normal akışına izin vermek dayanma ve uyum sürecine iyi gelebilir.

Peki bu durumla nasıl baş edeceğiz? Öncelikli olarak olayın hemen ardındaki zaman diliminde temel fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılamaya özen göstermek gerekir. Bu ihtiyaçlarınızı size destek olabilecek kişi ve kurumlarla paylaşmak ve iletişim içinde olmak yararlı olacaktır. Travmanın ardından gelen dönemde duyguların inişli çıkışlı olması beklenir. Zaman içinde yukarıda bahsedilen tepkilerde azalmalar gözlenecektir. Tüm bu olası şikâyetlerle başa çıkabilmek için sosyal destek sistemlerini harekete geçirmek, yaşananları arkadaş ve ailelerle paylaşmak ve dayanışmayı sağlamak oldukça önemlidir. Aileniz, arkadaşlarınız ve diğer sosyal destek kaynaklarınızla bağlantıyı sürdürün. Bunun yanı sıra olabildiğince eski rutininize, yani gündelik yaşam alışkanlıklarınıza dönmeye çalışın. Duygusal paylaşım bizi zorlayan yaşantıların üstesinden gelmemizde yardımcı olacaktır. Spor ve egzersiz gibi fiziksel etkinlikler zihnin dinlenmesine ve fiziksel iyi hissetme haline yardım edecek faaliyetlerdir. Elbette, tepkilerdeki bireysel farklılıklar gibi baş etmede de farklılıklar olabilir. Bu farklılıklar yaşanan olayın türünden, ölçeğinden olduğu kadar, kişilik özelliklerimiz ve kaynaklarımızdan da etkilenir. Önemli olan,

belirtilen ilkeler çerçevesinde, kendimize iyi gelen ve etkili, uyuma dönük baş etme yollarını bulmak ve uygulamaktır. Bununla birlikte yaşanan sıkıntı azalmıyor ve giderek artıyorsa, iş-okul-aile ile ilgili görevleri yerine getirmede çok zorlanılıyorsa, daha önceden psikolojik bir sorun yaşandı ve etkisi artarak devam ediyorsa, kendine ve çevreye zarar verme davranışı veya bununla ilgili rahatsız edici düşünceler varsa ruh sağlığı alanında uzman biri ile görüşmek gerekecektir.

Travmatik bir olay sonrasında ortaya çıkan ve olumsuzluk yaratan belirtilerin yanı sıra, travmatik olayla baş etme ve anlamlandırma çabaları sonunda travma sonrası gelişim olarak nitelendirilen olumlu değişikliklerin varlığını da gözleyebiliriz. Kişilerarası ilişkilerde olumlu gelişmeler, kendimizle ilgili dayanıklı ve kırılğan olma sınırlarını algılama, yaşamın değerini anlama, önceliklerimizin değişmesi ve inanç sistemindeki gelişmeler travma sonrası büyümenin özellikleri arasındadır. Zorluklarla başa çıkmada yardımcı olan kişilik özelliği olan dayanıklılık, kişinin hayatıyla etkin bir şekilde ilgilenmesi, sorunlarla başa çıkmada kendinde kontrol olduğuna inanması ve yaşanan olaylar karşısında mücadeleci bir tavır göstermesi ile ilişkilidir.

Travmatik olaylar için hatırlatıcılara en yoğun maruz kalınan dönemler yıldönümleridir. Yaşamımızdaki tüm önemli olayların yıldönümlerinde olduğu gibi, travmatik olayların yıldönümlerinde de, olayın bize ne yaptığına ilişkin bütün anılarımız canlanır. Olay sanki yeni oluyormuşçasına, travmaya verilen tepkiler, yine olaya ve kişiye özgü değişkenlere bağlı olarak çeşitli düzeylerde yeniden ortaya çıkabilir. Olayın olduğu döneme yakın günlerden başlayarak giderek şiddetlenebilir. Bazıları için bedensel belirtilerle kendini gösteren yıldönümü tepkileri ile yaşanan olay arasında bağlantı kurmak mümkün olmayabilir. Travmatik olay nedeniyle kaybettiklerimizi anma vesilesi olan yıldönümleri, özellikle üstesinden gelinmemiş kayıplar ve yaşanmamış yaslar nedeniyle acı verici olabilir. Yıldönümlerinde yalnız olmamak, aile ve arkadaşlarla, destek alabileceğiniz, dayanışma içinde hissedebileceğiniz kişilerle bir arada olmak önemlidir. Ancak bu dönemler, aynı zamanda yaşananlarla baş etmeye yönelik yeni bir kanal açmayı da sağlar. Bu nedenle anma törenleri, dini ritüeller gibi yıldönümü etkinlikleri, özellikle kitlesel travmalarda baş etmeye yardımcı olacaktır.

Toplumsal travmaların ardından gelişen yas süreci, bireysel yas sürecine paralel olsa da bazı önemli farklılıklar vardır. Bireysel yasta, şok, inkar, depresyon ve olumlu kabul gibi aşamalardan bahsedebiliriz. Bireysel bazda sağlıklı bir yas süreci şok ve inkar aşamaları geçilip, kişinin hayatına giren yeni gerçekliği tanıyıp kabul etmesi ve bu bilgiyi sindirmesiyle gerçekleşir. Ancak toplumsal travmada mağdur grupların yas süreci için insan hakları ihlallerinin araştırılması, belgelenmesi ve etkilenenlere sağlanacak tedavi önceliklidir. Olayların faillerinin tanınması, suçluların ortaya çıkması ve yargılanması, olaylarla ilgili maddi manevi tazminlerin yapılması önemlidir. Sağlıklı yas süreci ve travma sonrası durumunun sonlanması bu şekilde gerçekleşir. Toplumsal travmanın sağaltımı altta yatan şiddete çare getiren çatışma çözümleme, hakikat hakkı ve adalete ulaşım süreçlerini içeren bütünlüklü bir programla yapılmalıdır.

2 Çocuk Annesinin Ankara'sı 15 Temmuz 2016

Yazı - Çizgi: A. Özge Akar

Empati kelimesinin anlamını, Audrey Hepburn'un Komik Surat filmindeki unutamadığım bir sahne ile yaklaşık 7-8 yaşlarında öğrendim. Esas kadın entelektüel bir konuşmaya devam etmek ister, bildiği halde, empati ne diye sorar, esas adama; 'sempati gibi bir şey olmalı' der adam. Esas kadın da bunun ötesinde bir şey olduğundan, kendini başkasının yerine koyma gerektiğinden bahseder. Esas adam da kadını öper ve kendimi senin yerine koydum öpülmek istediğine karar verdim der. Empati bu olmamalı. 15 Temmuz gecesi ve 16 Temmuz'un ilk saatlerinde hiç ama hiç empatik olmadığımı, hatta insan soyundan gelen birinin asla empatik olamadığını anladım.

Empati; üzerine doğal yazıp sanki sağlıklıymış gibi bize yutturulan binlerce kere işlenmiş toksik bir gıda ürünü gibi. İnsanoğlu empatik olamaz. Eğer olsaydı savaşlar asla olmazdı. Apartmanımızın giriş

kapısının camı ses ve sarsıntıdan kırıldığında, nereye düştüğünü bilmediğimiz bir bombanın etkisiyle kocam ile kendimizi kanepeden yere attığımızda sanki bir işe yarayacakmışçasına; evet, kesinlikle daha önce empatik olamamıştım asla, anladım. Bize uzak şehirlerde insanların neler yaşadığını ve hissedebileceğini hiç anlamamışım.

Filmdeki sahnelerin videosuna üstteki QR kodu kullanarak ulaşabilirsiniz-

15 Temmuz'da tam olarak ne olduğunu bilmiyorduk, ne kadar süreceğini bilmiyorduk, neler olabileceğini de bilmiyorduk. Bomba sesleri ve deprem olurmuş gibi yer sarsıntısını hissediyorduk. En mutlu şey o gece çocukların erkenden uyumuş olmasıydı. Çocuklarımızı neyden, nasıl, ne kadar süre koruyabileceğimiz hakkında hiçbir fikrimiz yoktu. Sürekli mesaj atan ablama "O kadar kötü değil..." gibi şeyler yazıyordum. Aslında, çok kötüydü. Savaş o gece bize yüzünü gösterdi. Tepemizdeki jet pilotu yakalanacağını anladığında kamikaze ile bizim sokağa inebilirdi. Her şey olabilirdi. O gece en zor şey iki çocuk annesi olmaktı. Çocuksuz evli bir kadın ya da bekar biri olsam hiç endişelenmezdim diye düşündüm; bu da empatik olamadığının bir kanıtıydı. Çünkü daha sonra o gece bu iki sınıftaki bazı tanıdıklarımın ağlama krizleri geçirdiğini, sakinleştirici aldıklarını, yere yatıp uzun süreler hareketsiz kaldıklarını öğrendim.

Ertesi sabah sadece 2-3 saat uyumuş bir halde hemen bilgisayarıma sarıldım. Uyanınca aklıma ilk gelen emir kulu erler oldu. Gördüklerim korkunçtu! Utanç vericiydi! Tek suçu yanlış bir zamanda, zaten kendi seçimi bile olmadan, zorunlu olarak asker olmaktı, bir sürü 14 yaşında gibi duran çocuk gibi duran askerler!

Arkadaşımin 12 yaşındaki kızı, babasını her gün evden işine giderken binlerce kere aynı sorular eşliğinde uğurluyor ve sürekli işinden arayıp aynı soruları soruyor. Sorular: baba bugün kaçta geleceksin, baba eve geliyor musun, baba neden gelmiyorsun, baba artık gelir misin? Savaşın yüzünü görmüş insanlar tekrar aynı acıları yaşıyor, travmalardan çıkamıyor. Bundan bizim hiç haberimiz olmuyor.

10 Ekim ve ne yazık ki birçok başka acıya tanık oldu Ankara. Sokağa çıkmaya korktuğumuz günlerimiz ne yazık ki çok oldu. Ankara'ya kaktüsten bir çelenk bırakıyorum. Canı acımayan varsa acısın, canı acıyanları birazcık anlasın, yaralayıcı laflar etmeden önce dilini ısırsın, sırf kendine uzak diye umursamadığı insanları düşünüp uykusuz kalsın... Empati gerçekten olsun bu dünyada ve savaşlar hiç olmasın.

Çiğdem Mahallesi'ndeki İnşaat Tehlike Saçıyor

Çiğdem Mahallesinde, 1589. Sokakta süren inşaatı Eylül sonunda meydana gelen yoğun yağışların hemen ardından 29 Eylül'de büyük bir gürültü ile göçük oluştu. Oluşan göçükte bina temel duvarlarını tutmak üzere yapılan fore kazıklardan bazıları yıkıldı. Bitişik bina ve yol risk altında. İnşaatının olduğu bölgede daha önce de sorunlar yaşandığı, geçtiğimiz aylarda inşaatın hemen yakınında yolda oluşan göçüğe bir aracın düştüğü ve çamura gömüldüğü belirtiliyor.

Çiğdem Mahallesi son aylarda meydana gelen göçüklerle gündeme gelmeye devam ediyor. Yaz başında yolda oluşan göçüğe gömülen araçlarla haber olan mahalle bu sefer bir bina inşaatının temel kazısındaki göçükle gündeme geldi. 29 Eylül akşamı büyük bir gürültü ile oluşan göçükle birlikte temel kazısı su ile doldu. Çukuru dolduran suyun ASKİ'nin patlayan borularından geldiği tespit edildi. Temel çukuru içinde bulunan ekskavator de suya gömüldü.

ASKİ'den yapılan açıklamada sağlam yapılmayan fore kazıklar sebebiyle oluşan göçük ardından boruların patladığı söylenirken inşaatı yapan firma fore kazıklarındaki kırılmanın ve göçüğün ASKİ'nin borularında meydana gelen patlama sebebiyle

oluştüğünü iddia etti.

Çiğdemim Derneği Başkanı Fatih Fethi Aksoy "Dar bir alanda, yan binaya bitişik şekilde yapılmaya çalışan inşaat risk yaratmaya devam ediyor. Yan binada oturanların can güvenliği yok" dedi.

Haber: Solfasol, **Fotoğraf:** Fatih Fethi Aksoy

Zeyno Pekünlü Sergisi Ankara'da

SALT Ulus, Zeyno Pekünlü'nün davetlisi olduğu Gezici Festival döneminde, sanatçının Ankara'daki ilk sergisine ev sahipliği yapıyor. Sanatçı Zeyno Pekünlü'nün SALT Ulus'taki sergisi kağıt üstüne işleri, enstalasyon ve videoları ile Babaların Babası (2012/16) adlı, mekâna özgü müdahalesinden oluşacak. Sergi paralelinde, bellek ve bilgi teknolojileri ile uygulamalarına dair fikirleri irdeleyen bir dizi konuşma gerçekleştirilecek.

Sergi Tarihleri: 18.11.2016 – 07.01.2017

Yer: SALT Ulus - Atatürk Bulvarı No:12, Ulus, Ankara

RTÜK - TÜRKSAT - KHK

Gülistan Aydoğdu

Solfasol ile aynı gün, 1 Mayıs 2011'de yayın hayatına başlayan İMC TV'nin kapatılma kararının duyulduğu gün kanalın Ankara bürosundaki arkadaşlarımıza destek ziyaretindeydik. İMC TV ekranı açıldığı gün de orada olacağız.

İlk olarak İMC TV'ye yayın yasağı getirilmiş ve ekranı karartılmıştı. Bunun üzerine (OHAL uygulaması öncesinde) İMC TV uydu değiştirerek HOTBIRD'e geçmiş yayınlarını oradan sürdürmüştü. Ardından Özgür Gündem gazetesine ve muhabirlerine yönelik baskılar, gözaltılar, tutuklamalar gelmişti. Baskılar, muhalif basın üzerinde giderek artırdı. Sonunda İstanbul merkezlerine yapılan operasyonla tüm çalışanlar gözaltına alınarak binasına kilit vuruldu. Özgür basın olarak bilinen Kürtçe yayınlanan Azadiye Welat ve Özgür Gündem'in yayını durduruldu.

15 Temmuzdaki ne idüğü belirsiz bir darbe girişimi oldu. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın "Allahın lütfu" olarak nitelediği bu girişim iyi ki başarısız oldu. Ancak bu girişim bahane edilerek halkın meydanlara çıkmasının teşvik edildiği ve kontrolsüz kalabalıkların ilgili ilgisiz askerlere adeta linçe varan saldırılarına şahit olundu ya da devlet korumasına alınan "darbeciler"e işkence iddiaları da sardı ortalığı. Bu konuda da kimse sorumluluk almadı, iktidar tarafında!

Evet, "Allahın bu lütfu" ile başlayan meclisteki CHP, MHP desteği ile Olağan üstü Hal dönemi başladı. Olağan üstü halin darbenin müsebbibi FETO'ya karşı başlatıldığı söylendi. Ama fiili olarak OHAL, tüm muhalefeti susturmak için kullanılır oldu. Olağanüstü hal, faşizmin ön adımı oldu. Nitekim uygulamalar bizi yanıltmadı. Meclis devre dışı bırakıldı. Cumhurbaşkanı'nın emrinde artık sürekli Kanun Hükmünde Kararnamelerle, "yasama" amaçlı meclis, devreden çıkarıldı. Her şey, "yargı" bile "yürütme"nin emrine geçti. Anayasa, hukuk, rafa kaldırıldı. Üç ay diye girilen yol, Cumhurbaşkanının muhtarlarla Sarayda yaptığı toplantılarda söylediği gibi, korkarız yıllarca uzatılacak!?

OHAL'in ilk işi FETO'cu olduğu söylenen tv, gazete, ajansları kapatmak ve el koymak oldu. Sıradaki Kürt, Alevi, İşçinin -emekçinin sesi olan televizyonlar ve radyolar da kapatıldı (ya da kapatılmaya devam ediliyor). Şimdi dönüp sormamız gerekiyor. Darbeyi kim yaptı. Eğer FETO ise, nasıl bir darbe girişimi "Allahın lütfu" olarak görülür? Eğer FETO'nun marifeti ise; şimdiye kadar açılan okullar, bankalar, şirketler, vakıflar, televizyonlar, gazetelerin FETO'nun ya da yandaşlarının olduğu bilinmiyor muydu? FETO bu kadar tehlikeli ise, askeriyesinden polisine, maarifinden yargı kurumlarına kadar adım adım büyütülürken, hükümet edenler çiçek mi topluyordu? FETO'ya kim daha yakın diye yarış edenler kimlerdi? Eğer OHAL,

FETO'cuların darbesine karşı ise, neden işçilerin grevleri, protesto gösterileri, basın açıklamaları yasaklanıyor. Neden Eğitim-Sen üyesi öğretmenler işten atılıyor. Neden solcu olduğu bilinen televizyonlar, radyolar, gazeteler kapatılıyor. Hani "it izi at izine karıştı" diyorlar ya, valla göz göre göre karıştıran dün de biz değildik, bugün de biz değiliz.

Birkaç gün önce yine 22 tane tv ve radyonun sesi kesildi. İçlerinde Kürtçe yayın yapan çocuk televizyonu Zarok TV de var! Aniden ekranları kararan kanallar ne olduğunu anlamak için önce TÜRKSAT'ı arıyorlar, "RTÜK ün kararıyla" kapatıldıkları söyleniyor. Kendilerine gelen herhangi bir uyarı ve kapatma kararı olmadığı için bu kanallar, yana yakıla neden kapatıldıklarını araştırmaya ve anlamaya çalışıyorlar. Sonra RTÜK'teki muhalefet partilerinden üyeler aranarak, "neden kapatıldıklarını" soruyorlar. Aldıkları cevap "Bizim haberimiz yok. Biz böyle bir karar vermedik"! Araştırmaya devam ediyorlar, 662 numaralı KHK ile alakası olabilir mi araştırıyorlar. Bu KHK'ye uyan bir suçlama yok ortada. Son olarak Başbakan yardımcısı Numan Kurtulmuş'un da içinde olduğu bir komisyon kararı ile yayınlarının durdurulduğunu öğreniyorlar. Ama başka bir ayrıntı yok! Zarok TV yöneticileri hala iyimserliklerini koruyarak "Bir yanlışlık var galiba çizgi filmlerin nasıl bir darbe yaptığını anlayamıyoruz. Bu yanlışlığın en kısa zaman da düzeltileceğini umuyoruz ve bekliyoruz" diyorlar. Bir başka inanılmaz olay ise EUTELSAT ve HOTBIRD'den yayın yapan Med NUCE TV ve İMC TV'nin durumu. Yurt dışındaki uydular üzerinden yayın yapan bu kanalların da yayınları durdurulmak isteniyor. Konuyla ilgili yapılan görüşmelerde, uydu platformlarına "RTÜK'den yazı gittiğini" öğreniyorlar!?

MED NUCE ve İMC TV bu talebe hala direniyor. Bu arada Moody's tarafından Türkiye'nin yatırım yapılabilirlik kredi notunun düşürülmesi üzerine Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın yaptığı konuşmadaki şu sözleri aklımıza geliyor "Ceplerine beş on bin koyarsan istediğin notu alabilirsin" Birden bunlar da mı Türkiyelileşti diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz. Ama EutelSat uydu işletmesinin neden kanalları kapatmakta bu kadar gayretkeş olduğunun cevabı şekilleniyor: Türkiye'deki uydu yayınları ve internet yayınlarının sözleşmesi EutelSat'a verilmiş.

30 Eylül'de hem İMC TV hem de Hayatın Sesi TV'deki arkadaşlarımızı ziyaret ettik. Solfasol olarak yaptığımız bu dayanışma ziyareti hepimiz için buruktu. İMC TV'deki arkadaşlarımızla Ankara'da son bir yılı çok kötü

geçirmiştik. Patlamalar, ölümler, parçalanmış vücutlar, kan gölüne dönmüş meydanlarda birlikteydik. 10 Ekim'deki görüntüleri haberleştirmeye çalışan Turgut Dedeoğlu ve Ceren Bayer'in görüntüleri gözümüzün önünden silinmiyor... Biz birlikte haberlerin peşinde koştuk. Gaz yedik, polisler tarafından tartaklandık ama arkadaşlarımız haberleri yapmaktan hiç vazgeçmediler. Sohbet esnasında Nergiz "bu benim altıncı işim" diyor. Ofiste sessizlik hâkim. Habere çıkmamışlar bu gün. Her an ekranın kararmasını bekleyerek merkezi yayını takip ediyorlar.

Hayatın Sesi TV'nin de yayını kesildi. Ankara bürolarına uğruyoruz. Cem, Sultan ve Selma bizleri karşılıyor. Dayanışmaya gidenler olarak nasıl destek vereceğimizi çok da bilmeden çaylar eşliğinde sohbete başlıyoruz. Hala bu darbeyi kim yaptı, anlamıyorum!?

Evet sesimiz boğuldu, sözümüz kısıldı. Şimdi biz sabah kalkınca haberleri kimden alacağız? Gerçekleri nereden öğreneceğiz? Ya bizim haberlerimizi kim yapacak?

Necmiye Alpay ve Türkçe Sorunları Kılavuzu ve Terör ve...

Aydın Bodur

Wikipedia'da sorguladığınızda, Necmiye Alpay, dilbilimci olarak tanıtılıyor. Öncesinde üniversitede "iktisat" öğretirdi. Bana sorsalar, Necmiye Alpay'ı 68'li bir solcu diye anlatmaya başladım. Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi'nde anlatıyorsam: Alpay'ın Ankaralı olmasına vurgu yapar; 1968'i Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde karşılamış olduğunu da eklerdim. Bir de "doğrudan demokrasi"nin erdemine inanan solculardandır demeyi de ihmal etmezdim. Nitekim Alpay da, kendini tanımlarken 68'li olmayı başa koyuyor. *Şiir Saati* dergisinin, Gezi Direnişi'nden sonra çıkan 2013 yaz sayısında:

"Gezi bende güçlü bir biçimde 68'i çağrıştırıyor" diye başlar. Gezi Direnişi için "Gezi ne de olsa benim mahallemedir. İlk çadırlardan itibaren her gün gittim oraya. Sosyo-politik bir şenlik. Bir doğrudan demokrasi yaşantısı. Gecekondu masalar ve gecekondu büfelerle başladı, giderek kütüphane, kürsüler ve sahneler oluştu... Gezi'ye eklenilen Taksim ise her şeyiyle bir 1 Mayıs replikasıydı. 1 Mayıs halkı meydanını geri alıyordu." diye anlatır.

1969'da SBF'den mezun olduktan sonra Fransa'da İktisat üzerine doktorasını tamamlar. TKP'lidir ve şiddet karşıtıdır. Yurda döndükten sonra SBF'de öğretim üyesiyken, 12 Eylül gelir ve Mamak Cezaevi ile tanışır. İktisat yerine Dil'e olan ilgisi, 12 Eylül'de üç yıllık hapse öne geçer. Cezaevinden çıktıktan sonra çeviriler yaparak geçimini sağlar. Üniversite hayatına, Türkçe üzerine verdiği derslerle geri döner.

Türkçe Sorunları Kılavuzu:

Necmiye Alpay ve kitapları, konuşma ya da yazıyla/yazınla ilgilenen (özellikle spikerlik ya da düzeltmenlik/editörlük yapan) herkes için önemli kaynaktır. Dil meselesi, netameli konudur. Sayfalarda yazarken, sahnede ya da ekranda konuşurken ardarda yapılan yanlışlar, kültür/sanatla uğraşanların canını sıkar.

Dilin doğru kullanılmasını savunanlar, az biraz da seçkin bir tavır içindedirler. Yapılan hatalar, hata yapanların kafalarına kafalarına vurularak gösterilir. Dedik ya, dil konusu netameli bir meseledir: yapılan yanlışlar vurgulanırken, doğru olarak sunulanların da sorunlu olduğu durumlar çok sık karşımıza çıkar.

Necmiye Alpay'ın tarzı, diğer dilcilere benzemez. Hata yapanın kafasına vurmak yerine, sorunların doğru yorumlanması ve çözümlenmesi üzerine bir mantık dizgesi sunmaya çalışır. Bundan dolayı olsa gerek ki: kılavuzunun ismi de "Türkçe Sorunları Kılavuzu"dur. Alpay, "hata" vurgusu yapmak yerine sorunlu alanlara dikkat çekmeyi tercih etmiştir.

Kitapta, genel olarak kullanımı sorunlu sözcükleri/ yazım ya da söyleyişleri incelerken, alfabetik bir sözlük yapısı oluşturmuştur. Sadece yazım sorunlarına değil, söyleyiş sorunlarına ya da yerli yersiz kullanılan deyimlere/sözcüklere de yer verir, harf sırasına göre düzenlenmiş bu kılavuzda. Diyelim yazım işaretlerinden, kesme işareti ya da noktalı virgül'ün kullanımına mı takıldınız, Necmiye Alpay, örnekleriyle açıklar madde madde... Kelimelerin kökenleri ve yabancı dilden gelmiş kelimelerin özgün hallerine uygun karşılıklarla da ilgilenir, Necmiye Alpay kılavuzunda. Yani yazı ile ilgilenenler için adeta bir hayat kurtarıcıdır, Türkçe Sorunları Kılavuzu...

"Sadece" barış

Necmiye Alpay, Türkçe'ye sevdasının yanında, şiddet karşıtı bir barış sevdalısıdır aynı zamanda. "Sadece" sözcüğünün kullanımı üzerine enfes bir yazısı

vardır mesela (8 Temmuz 2010 – Radikal). Bir dil bilimci olarak aslında barış yanlısıymış gibi görünen şiddetperverleri avlar yazısında:

"Bu işin sadece askerî yöntemlerle çözülmesi mümkün değil."

Kürt sorunuyla ilgili olarak her gün yinelenen cümlelerden biri bu. İlk bakışta askerî yöntemler sorgulanıyor bu cümleyle. Gerçekten öyle mi?

Anlamak için öğelerine biraz yakından bakalım. Belirleyici öğelerinden biri, "sadece" sözcüğü. Bizi askerî yöntemlerden kurtaracak bir iksir damlası gibi duruyor orada bu sözcük. Peki, gerçek işlevi ne? Sadece'nin işlevini açığa çıkarabilmek için, cümleye bir de bu öge olmadan bakalım:

"Bu işin askerî yöntemlerle çözülmesi mümkün değil."

Demek ki "sadece" sözcüğü, ilk bakışta görüldüğünün tam tersi bir işlev görüyor burada: askerî yöntemleri dışlama işlevini değil, dahil etme işlevini görüyor. Askerî yöntemlerden kurtulmayı öneriyormuş gibi görünüp, o yöntemleri kalıcılaştırıyor."

Necmiye Alpay'ı, Aslı Erdoğan'la birlikte Özgür Gündem Gazetesinin yayın danışma kurulunda görev almasını gerekçe göstererek "silahlı terör örgütüne üye olduğu iddiası" ile tutukladılar geçenlerde! Özgürlük sevdalısı Necmiye Alpay ve Aslı Erdoğan'ın özgürlüğünün kısıtlanması, Türkiye için utançtır!

Necmiye Alpay, 12 Mart döneminde Fransa'da doktorasını yaparken TKP üyesidir (Raşit Kaya, Zülfü Livaneli, Rahmi Saltuk ile birlikte – 08.09.16-http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/ertugrul-ozkok_10)

Yeni Başlayanlar için Ankara

Fotoğraf: Resul Baştuğ

Solfasol, yıllardır, sonbahar sayılarında birini “yeni başlayanlar için” başlığı altında, Ankara kentinin nasıl bir yer olduğu, ya da Ankara’nın nasıl bir kent olduğu ile ilgili yazılara ayırıyor. Üniversitelerin açılmasıyla, ya da memur tayinleriyle Ankara’ya yeni gelenlerin yoğunlaştığı bu mevsimi seçmemizin nedeni, kenti yeni deneyimleyecek olanlara, eski deneyim sahiplerinin bir biçimde deneyimlerini/ birikimlerini aktarması ve böylece, yeni gelenlerin Ankara’yı daha çabuk ve çok yönlü tanıması ve hatta mümkünse, bu kentte yaşamaktan keyif alması ve bu şehri sevebilmesi amaçlanıyor.

Bu nedenle, bu sayılarda Ankara’ya genel olarak ve şöyle kuşbakışı denilen türden bir bakışla bakmaya çalışıyoruz. Bu bakış, bir bakıma kentin mekanlarına, bir bakıma kentin topluluklarına ve toplumuna ve bir bakıma da, eğer böyle bir şey söyleyebilirsek, kentin kendine özgü kültürel yapısına/ kültürüne bir bakış anlamına geliyor. Nasıl bir yer bu kent? Bu kentte kendi isteğiyle veya zorunlu olarak yaşayanlar, ne düşünüyor bu kentte yaşamak hakkında? Kent kendi hemşerileriyle nasıl ilişki kuruyor?

Somut olarak, Ankara’da yaşamak nasıl bir şeydir, anlamı nedir? Ne tür sıkıntılar ve sevinçler verir ya da verebilir insana, diye düşündüğümüzde, pek çok alana birden bakmamız, ya da pek çok disiplinin merceğinden kenti incelememiz gerekiyor. Ancak Solfasol bir kent gazetesi ve biz de araştırmalarımızı, öyle laboratuvar hassasiyetiyle, bilimsel ölçüm teknikleri kullanarak filan yapmıyoruz. Asıl merak ettiğimiz zaten, insanların bu kente dair düşündüklerinin, hissettiklerinin ne olduğu ve eğer öyle bir şey olmuşsa, bu kente nasıl ve neden bağlanmış oldukları.

Kentle, bu kenti sevenler arasında nasıl bir duygusal, kültürel ve belki bazılarımız için ideolojik etkileşimler, duyarlıklar olduğunu merak ediyoruz. Böyle bakınca, soru bir anlamda, sevdiğimiz ya da sevip-sevmediğimizi pek düşünmediğimiz halde beraber olmaya devam ettiğimiz bir arkadaşımızla ilişkilerimize benzer niteliğe bürünmüş oluyor. Bir kişiyle neden arkadaşlık ediyoruz, onunla arkadaş olmayı neden seviyoruz veya bir süre geçtikten sonra, bu arkadaşlık karşılıklı olarak nasıl bir alış-veriş bilançosu oluşturuyor? “Neleri kazanıyoruz bu ilişkiden veya başka biriyle arkadaş olsaydık, elde edebileceğimiz hangi kazanımları kaybediyoruz?” diye düşünebiliriz.

Aynı soruları, bir kentle ilişkimiz bakımından da sorabiliriz: Bu kent bana ne veriyor ve neleri kaybettiriyor? Dünyanın başka bir kentinde olsaydım ve orada yaşasaydım, oralarda bulamayacağım özel ya da benim için değerli bir şeyler veriyor mu bana, bu kent? Vaz geçemeyeceğim ve beni bu kentin düşkünü yapan bir şeyler var mı?

Böyle düşündüğümüzde, sanki kente, aynı bir insana veya arkadaşımıza atfettiğimiz gibi bir karakter atfetmek beklentisine girmiş oluyoruz. Buradaki ilk soru, “bir kente bir karakter atfedilebilir mi?” olmalı. Ancak daha da güç olan konu, bir insana bile karakter atfederken ne kadar zorlandığımızı ve o insanın nasıl bir insan olduğu hakkında yalın ve çok yoğun (ve derişik) ama doğru olduğunu düşündüğümüz bir söz söylemeye kalktığımızda, yanılma payımızı göz önünde tutarak, ne kadar kılı kırk yardığımızı hatırlarsak, bir kente atfettiğimiz karakterle, o kentin gerçekten bir ilişkisi olduğu iddiasının, ne kadar kuşkulu ve ne kadar temellendirilemez bir iddia olduğunu anladığımızda belirecektir.

Buna rağmen, bizim “yeni başlayanlar için Ankara” sayılarımızda yapmaya çalıştığımız şey, tam da böyle bir şey. Yukarıdaki paragraflar geri dönersek aradığımız ve “karakter” diye adlandırıldığımız şeyin, daha doğru bir adlandırmayla “kimlik” olduğunu söylemek gerekir. Bir kentin kimliği gibi, güç yanıtlanabilecek bir soruyla uğraşıyoruz demektir. Bir insanın kimliği ile ilgilenenler ve bu konuda neler söylenebileceğini araştıranlar, genel olarak psikologlardır, diyelim. Ya bir kentin kimliği sorunuyla kimler ilgilenir/ uğraşır?

Burada pek çok ilgi alanı, disiplin/ meslek saymak gerekiyor. Kentteki insanlarla ilgilenen disiplinler dendiğinde, sosyologlar, sosyal psikologlar, psikologlar, antropologlar tarihçiler ve genel olarak sosyal

bilimcilerden başka, kentin mekanlarıyla ve insanlarıyla uğraşan (ya da uğraştığını düşünen) coğrafyacılar, bölgeciler, şehirciler ve mimarlar, ekolojistler/ kentsel ekolojistler ve bütün bu alanlar arasındaki arakesitlerde uzmanlaşmış olanlardan bahsetmek gerekecek galiba...

Bir de bu kentte her gün yaşayanlar, her sabah uyanınca, bu kentin gökyüzü, bulutları- rüzgarları ve gürültüsü, kokuları ve kalabalığı, taşıtları ve insanları ve bitkileri-yaprakları-çiçekleri ile karşılaşan insanlar var ve elbette; onların söyledikleri de çok önemli, kentin kimliğinin ne olduğu bakımından...

Bu durumda, kentin kimliği ile ilgili olarak yapılacak her hangi bir tanım, her durumda eksik, yanlış ve yetersiz olmaya yazgılı sayılır. Buna rağmen, neredeyse bütün kentler için, çok klişeleşmiş ve kalıp-söz’e dönüşmüş olsa da, ilk ağızda akla geliveren bazı betimler, bazı sözler vardır. Bu kenti bildiğimiz veya bilmediğimiz halde, kentin adı geçince, aklımıza hemen, o kalıp klişe ya da kendi deneyimlerimizden süzdüğümüz ve iyice rafine edilmiş bir tanım düşüverir. “Minarelerinden nalınlar sallanan” ya da “bürokratik” veya “Akdeniz’in incisi”, “çok mutaassıp” ya da tam tersi “gavur” filan gibi, çok komprime tanımlama sözcükleri uçuşmaya başlar.

Galiba Solfasol, Ankara’yı ilk karşılaştıkları ana göre düşünülenler, daha sonra dönüşen ve değişen etkileşimlere göre yeni değerlendirmeler yaparak yargılarını inceltenler ve doğma-büyüme buralı olup da kentini aslanlar gibi savunmak için bahaneler arayanlar filan, herkesi dinlemek ve bunları bir araya getirdiğimizde oluşacak etkileşimden, tartışmalardan doğacak olan “teoremi”, hatta hiçbir şeyi kanıtlamayacağımıza göre, “hipotezi” nasıl oluşturabileceği arayışı içerisinde...

Bakalım bu yıl, bunu ne kadar başarabileceğiz?

Tanpınar'dan Manguel'e Ankara

Akın Atauz

Ahmet Hamdi Tanpınar Beş Şehir kitabını ilk olarak 1946'da yılında ve daha sonra, özellikle İstanbul bölümünü gözden geçirip 1957'de yeniden yayınladığında, hiçbir tepkinin olmaması o kadar yadırgatıcıydı ki, Tanpınar, buna "sukut suikastı" demişti. Manguel, böyle belirtiyor, girişte.

Oysa şimdi öyle mi? Bir daha hiç kimse Beş Şehir gibi bir kitap yazmadı Türkiye'de. Ta ki, Manguel 2016 Şubatında, (Tanpınar'ın İzinde) Beş Şehir'ini¹ yayınlana kadar. Hiçbirimizin cesaret edemediği bir şeyi yaptı ve Arjantin'den gelip Tanpınar'ın yazdığı kentlere yeniden giderek, kendi Beş Şehir'ini yazdı ve yayınladı. Böylece Tanpınar, dünyanın öbür ucundan bile tepki aldığını görememiş oldu.

Fotoğraf: Resul Baştuğ

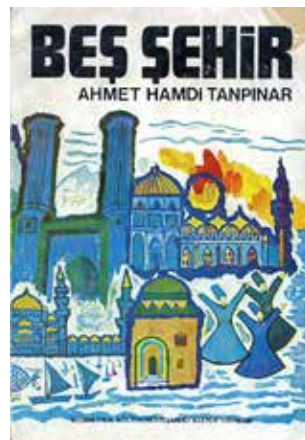
Ne Tanpınar'ın Beş Şehir'i ile ne de Manguel'in Beş Şehir'i ile ilgili bir şey yazmayacağım. Sadece Ankara'ya bakmak ve kentin üzerinde düşünmek yeterli olacak galiba. Tanpınar ile Manguel'in Ankaralarını da karşılaştırmayacağım. Ancak, Manguel'in Ankara'sı üzerinde birlikte düşünmek yararlı olacak.

Tanpınar'ın Ankara'yı kaç yılında yazdığı çok net değil. Beş Şehir'deki kentlerin hepsinde yaşamış Tanpınar ve yaşarken yazmış bu kentleri. Bunlar, süreli yayınlarda yayınlanmış, sonra da kitaplaşmış. Ankara için yazdıkları, 1930'lu yıllar ile ilgili olabilir gibi duruyor. Manguel ise, belli ki, Ankara'yı yakın zamanlarda, birkaç yıl önce ziyaret etmiş. Yani Manguel'in Ankara'sı, bugün içinde yaşadığımız kenti anlatıyor.

Manguel, "Hikaye anlatıcıları geçmiş kelimelere döker, bir ülkeye, bir şehre, bizim kimlikleri olarak kabul ettiğimiz maskeler verir, ta ki yeni bir hikaye anlatıcıları kuşağı maskeleri çekip çıkartarak, onların yerine başkalarını koyana ve tanıma ve onaylama çevrimi yeniden başlayana kadar. (sf.23)" diyor. Bir hikaye anlatıcısı olarak Manguel'in Ankara için uygun bulunduğu maskelere bir göz atalım.

Bir kenti anlatmak ne kadar zor olabilir?

Görürüz işte, Solfasol, yayınlanmaya başladığından beri bunu yapmaya çalışıyor ama her şey bölük-pörçük, yarım-yamalak, hiç biri güvenilir olmayan binlerce tez, kentin niteliklerine, kimliğine ve ne anlamı olduğuna

dair... Belki "çok fazla içeriden" bakmaya çalıştığımız için, pek de belirgin bir şey söyleyemiyoruz kente dair. Ya da hiçbir nitelemeyi yeterli ve gerektiği kadar güvenilir bulamıyoruz bir türlü...

Manguel ise, Julius Caesar gibi, gelmiş/ bakmış ve yazmış/ yayınlamış. Söylemiş, kendi Ankara'sı üzerine düşüncelerini... İşte bunların içinde, tartışılmaya değer ilginç önermeler var. Bazen dışarıdan gelip, kente belli bir uzaklıktan bakmak, sonra içine girip, sokaklarında biraz gezmek, birkaç kişi ile konuşmak veya sokaktan geçenlerin yüzlerine bakmak, kentin müzelerinde, bürokrasinin mekanlarının arasında gezinmek vb... bir kenti tanımak için, içeriden bakmaya göre, farklı avantajları olan bir yöntem olabilir. Dışarıdan bakan, bazen daha önce hiç fark edilmemiş özellikleri sezebilir, ya da daha önceden bilinen bazı sezgileri, pekiştirebilir/ güçlendirebilir

veya doğrulayabilir. Manguel'in önermeleri bakımından, belki daha çok bu ikinci tür katkılardan söz edilebilir... Onun sezdiği kentsel örüntüler de, içerden yaşayarak gözlemlenen özellikler/ nitelikler ile örtüşüyor. Bunlar, şöyle sınıflandırabilir:

Kentin kimliği, sahip olduğu nitelikler ile ilgili olanlar

"Şehirler mecazi kimlikler edinirler. Oyunbaz çocuk gibi olan şehirler vardır (Sydney, Salzburg, San Francisco) bir babalık (Hamburg, Torino, Madrid) ya da annelik hissi yaratanlar (Venedik, Lima, Krakow)... Kimileri ise hiçbir aşına imaj uyandırmaz (Taipei, Los Angeles, Tokyo). Ankara baba gibi bir şehirdir, ama belli otoriter bir mesafe koyar." (sf.18)

"Başkent olmaya zorlanan diğer şehirler gibi- Canberra, Ottawa, Brasilia- Ankara'nın düzenli bir yanı var. Evden ziyade büro, ille de doğru olmayan bir saati izleyen ve büro pencerelerinden şehrin parklarını gören bürokratlar tarafından, renkli cam duvarlar arkasından yönetilen bir yer. Ankara'da her şey ... gizli bir bürokratik hiyerarşiye ait gibidir; stratejik bir merkez olarak değil de, büro işleriyle ilgili bir merkez olarak." (sf.17)

"Ankara'nın olağanüstü özelliklerini göstermedeki bu isteksizliğinin de, belirli bir evrensel niteliği vardır." (sf. 16)

"Ankara verimli değildir. Yüzsüz değildir, cana yakın değildir." (...) Ankara, ... sunumları bu kadar aşikar olmayan ... daha gönülsüz şehirler grubuna aittir." (sf. 15) (devamı 13. sayfada) >>

Timur'un Ankara'sı

Arif Şentek

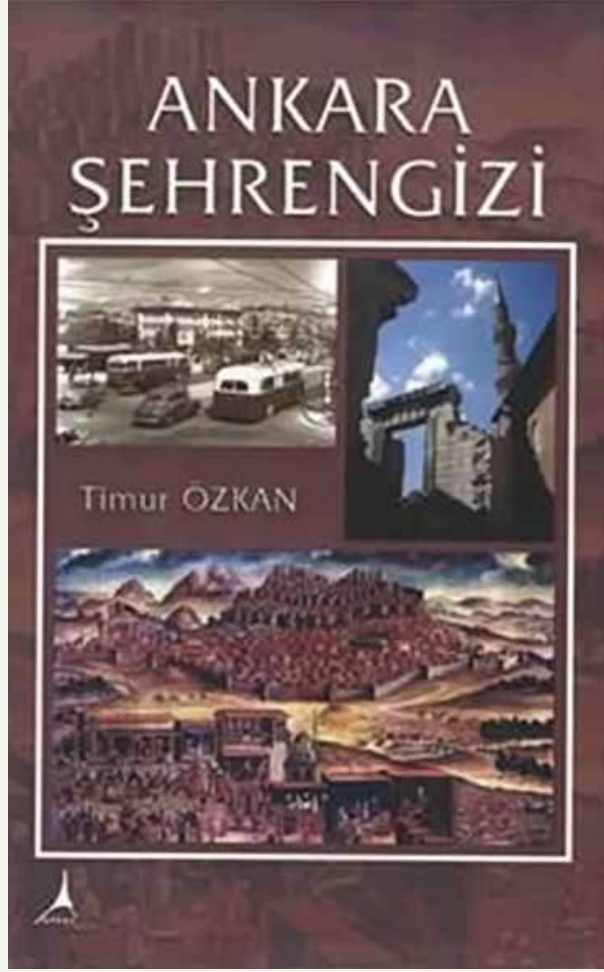
Ankara'dan uzakta olduğunuzda Ankara ile ilgili çalışmalar gözünüzde ayrı bir değer kazanıyor. Kentte yaşarken görüp geçtiğiniz ama üzerinde dikkatle durmadığınız yerlere, yapılara, kentle ilgili yaşanan ve yaşanmış olaylara daha farklı bir gözle bakıyorsunuz. Timur'un Ankara Şehrengizi¹ kitabını bir kez de Ankara'dan uzaktayken gözden geçiriyorum. Timur'un Ankara'sı derken yanlış anlaşılmasın, kitabın 1402 Ankara savaşında Yıldırım Beyazıt'la Çubuk Ovasında kapışan Timurlenk, diğer adıyla "Aksak Timur" ile bir ilgisi yok. Kitabın yazarı Ankara meraklılarından Mimar Timur Özkan.

Timur bir gezi tutkunudur. Günümüzün Evliya Çelebilerindendir. Dünyayı dolaşmıştır dense yeridir. Tek başına dolaşmakla da kalmaz, Ankaralı gezginler grubunu çoğaltmak ve gezileri ürün verir hale getirmek için uğraşır. Gezi kitapları yayınlar, gazetelerde gezi yazıları yazar, gezilerde çektiği fotoğrafları sergilerde meraklıları ile paylaşır.

"Ankara Şehrengizi" kitabında kentle ilişkili, bir bölümü daha önce günlük gazetelerde yayınlanmış 60 yazı bulacaksınız. Kentsel kültür coğrafyası diye nitelendirebileceğimiz bu yazılar, kentin antik tarihinden bugüne uzanıyor. "Ankara Şehrengizi"ne bir kitaba sığdırılmış kısa bir kent ansiklopedisi gözüyle de bakabilirsiniz.

"Şehrengiz" sözüne takıldıysanız bakın kitabın ilk satırlarında yazar özetle şöyle demiş: "[Osmanlı'da] bir kentin güzellerini anlatmak için yazılan mesnevi tarzındaki eserler 'şehrengiz' olarak adlandırılıyor. 'Kenti karıştıran, tahrik eden, heyecanlandıran, birbirine katan' anlamında Arapça Farsça karışımı bir sözcük." Yazar, ben güzellerden değil, kentin güzelliklerinden söz edeceğim diyor. Yazılanların tahrik ediciliği, heyecanlandırıcı oluşu, hele hele ortalığı karıştırması ve birbirine katması artık okuyucusuna, bu işlerin meraklılarına kalmış.

Kitaba sadece bir "güzelleme" demek yanıltıcı olur. Timur Özkan yeri geldiğinde eleştirilerini, önerilerini de yazmış. Anlatılanların çeşitliliği ile "Ankara Şehrengizi", Ankara'yı derinlemesine anlamak isteyenler için kolayca okunacak bir başlangıç kitabı olabilir.

"Ya, bu Ankara'da gezecek, görececek bir yer yok" diyenlere, Ankara üzerine yazılanları yetersiz bulanlara bu "Şehrengiz"i öneririm. Bu kitapta anlatılanlardan yararlanarak Ankara'da gezilecek çok yer, Ankara üzerine yazılacak çok şey olmalı.

Kitabın satır aralarındaki boşlukları doldurmak dediğim gibi size kalmış. Örneğin ben Zir Vadisinin zamanında ip cambazları için bir sınav yeri olduğunu "Şehrengiz"den öğrendim. Evliya Çelebi seyahatnamesinde anlatmış. Aklıma "cambaza bak" lafı geldi. Zir'i daha ayrıntılı anlatmak isterseniz apayrı bir kitap olur.

Meraklılarına öneririm; 1915 yılına kadar bu bölgenin 2000 nüfuslu bir Ermeni yerleşmesi olduğundan başlayabilirsiniz. Tehciri ve sonrasında burada definecilerin nasıl cirit attığını, Ermeni mezarlarının nasıl yok edildiğini anlatabilirsiniz. Ergenekon davasına delil üretmek için vadiye gömüldüğü söylenen cephaneliğe de değinerek bir güncelleme yapabilirsiniz. Böylelikle bir "Zir – İstanos – Ulukent – Yenikent" monografisi yazmaya başlayabilirsiniz. Yerin adındaki değiştirmeler bile bir toplumsal tarih sürecini anlatmıyor mu?²

¹ Timur Özkan, Ankara Şehrengizi, Alter Yayıncılık, Ankara, 2014

² Yeri gelmişken ekleyeyim. 2010 yılında genç yaşta aramızdan ayrılan gazeteci Behzat Miser'in blogunda Zir'e ilişkin ayrıntılı bir yazısını bulabilirsiniz: <http://behzadmiser.blogspot.com.tr>

(12. sayfanın devamı) >>

"Ankara, birbirine rengarenk ipliklerin karmaşık sonsuzluğu ile bağlanmış olan, bir çağlar ve tarzlar düğümü. Aynı zamanda bilmecelerle dolu bir şehir." (sf. 22)

"Ankara Türkiye'de ziyaret ettiğim yerlerin en ketumu, en sınırları belli olmayanı, merakıma karşı en nüfuz edilmez olanı." (sf. 15)

"... size kim olduğunu ele veren anlık bir bakış bile sunmaya tenezzül etmeden önce, ona alttan alta kur yapan ve Ankara'yı arayıp bulan siz olmalısınız." (sf. 15)

Bu değerlendirmelere baktığımızda, kentin ne kadar kapalı ve dışlayan, kolayca içine almayan ve dışarıdan gelenlere neşeli hiçbir şey sunmayan/ sunmak zahmetine girişmeyen bir toplumsal ve kültürel atmosfere sahip olduğu düşünülebilir. Manguel diyor ki bize, Ankara kendini beğendirmeye çalışan bir kent değil. Oraya, herhangi bir biçimden bir mecburiyetten ötürü geliyorsanız, Ankara, sanki bunu önemsemeye niyetli değil gibi. Onun öyle, dıştan bakınca hemen sevmek için sunulacak bir şeyi yok. Belki zaten sevicek hiçbir şeyi de yok. Ankara'da sevicek olanı siz kendiniz keşfetmek, ya da sevebileceğiniz hiçbir şey yoksa, bunu yaratmak zorundasınız.

"Türkiye'nin diğer yerlerinden insanlar, Ankara'ya reddetme, ya da alay etme arası bir şekilde tepki gösterir." diyor Miguel. Bu tepki, Ankara'ya dışarıdan gelenlerin, ancak çok isterse değiştirmeyi

başarabileceği güçteki bir tepki olsa gerek.

"Türkiye'nin diğer yerlerinden insanlar" dediği Manguel'in, ya kalıcı bir göç /yerleşmek amacıyla gelenler, ya da geçici bir zorunluk (memur tayini, okul/ üniversite eğitimi vb) nedeniyle kente gelmiş olanlar. Buna belki, bir de politikacıları eklemeliyiz. Devletin politik gücünü ellerine almak için veya iktidardaki politik güce yakın durabilmek için Ankara'ya gelmiş olanlar... Bu gün gördüğümüz Ankara'yı yapanlar, galiba işte bu insanların toplamı. Ankara'ya gelmiş ama bu kenti sevmemiş, ya da Manguel'in dediği gibi "ona alttan alta kur yapan" bir davranış geliştirmeye gerek görmemiş, ya da kur yapamamış insanların biçimlendirdiği bir yer sanki Ankara.

Bürokratların ve camdan ve bu nedenle hafif ve saydammış gibi duran, ama renkli/ aynalı bir cam olduğu için arkasını göremediğiniz ve o bürokratik labirentlerin, ne olduğuna dair hiçbir bilgimiz olmayan bir devlet binaları kalabalığının kenti burası. Bir bürokrasi kalesi gibi. Bu bürokrasinin de tepesinde, rövaşist bir politik hevesle gelmiş (aslında Ankara kentinde somutlaştırılmaya çalışılmış laik ve modernist ama otoriter ideolojinin rövanşını almak isteyen), devlet ve belediye yöneticileri var. Ankara bu nedenle, başka hiçbir kentte olmadığı kadar, bu meydan savaşının/ rövanşın arenası, hesaplaşmaların şiddetle sarstığı ve hırpaladığı bir kent. Bütün bu olgular, kenti/ Ankara'yı anlamayı ve sevebilmeyi güçleştiren öğeler.

Kentin bugüne ait özellikleri bakımından da, söylediği bir-kaç söz var Manguel'in:

Tanpınar'ın aksine Manguel'in ilgisini pek çekmiyor, o "badem biçimli" gerçek kale... Şöyle diyor: "Tanpınar'ın Ankara'da gördüğü katmanlı tarih, bugün artık sokaklarda mevcut değil ve yerini yirmilerde İtalyan mimarların inşa ettiği güzel barok bina sıralarıyla, otuzlarda Alman mimarlarının inşa ettiği çirkin modernist bina blokları sıralarına bırakmış." (sf 19)

Ama tarih burada bitmemiş elbette. İtalyan ve Alman mimarlarından epey sonra, küreselleşmenin müteahhitleri ve mimarları, cam ve beton kuleleriyle gelmişler ve Ankara'nın hem kamusal yapılarını hem konutlarını, hem de bürolarını ve ticaret alanlarını, bu gösteri toplumunun tüketimi için icat olmuş stil ile donatmışlar ve donatmaya devam ediyorlar. Manguel: "Bugün Ankara, Atatürk'ün hayal ettiği ülkenin başkenti, kesinlikle batılı görünüyor." (sf 22) diyor, ama bu görünüş Dubai'de de, Mumbai'de de, Şanghay'da da olabilen bir Batı. Daha doğrusu, onların silik ve özentili bir kopyası olmaya çabalayan bir Batı... Şimdiki maskesi de bu, Ankara'nın...

¹Alberto Manguel (2016), Tanpınar'ın İzinde Beş Şehir Ankara İstanbul Erzurum Konya Bursa, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

Ankara'ya yeni gelenler için keşfedilmesi, ilk üç ayda yapılması gerekenler!

Umut Güner

Ankara'ya öğrenci olarak geldiyseniz, ilk olarak keşfetmeniz gereken şeylerin başında Ankara simidi gelir! Malum bütün şehirlerin dört bir yanını saran simitçilerden sonra "simit" cazip gelmeyebilir. Ancak üniversite tercihinde Ankara'lı olmayı seçtiyseniz her Ankaralı gibi simidi seveceksiniz. Ayrar-simit, çay-simit, üçgen peynir-simit, ara öğünlerin vazgeçilmezlerinizden biri olacak. Simit demişken, Konur, Yüksel, Karanfil, Selanik sokaklarını keşfetmeniz lazım. Bu dört sokağı bir yarım günde keşfedebilirsiniz.

Ankara biraz da kitabevi demek! İmge, Dost kitabevlerini ziyaret etmek! Ve Ankaralı olmanın şartlarından biri ile de, "kredi kartı" olmadan taksitli kitap alma imkânlarıyla Ankaralı olmaya bir adım daha atmış olursunuz. Türkiye'nin en taze balığını yiyebileceğiniz Sakarya'yı keşfettiğinizde, aynı zamanda herkesin hep birlikte eğlenebildiği barları da kendiliğinden keşfetmiş olacaksınız.

Ankara Kalesi!

İlerde gelen misafirlerinizi nereye götürsem diye kendi kendinize soru sorduğunuzda karşınıza çıkacak en iyi seçeneklerden biri olacak. Ben hep kışın gidiyorum kaleye sanırım. Ankara'nın soğuşunu en iyi hissettiğimiz yerlerden biri!

Ankara İtfaiye Meydanı ve Bit Pazarı!

Öğrenciyken ev kuracağım diyorsanız, Spotçular çarşısı ile haşır neşir olacaksınız. Ankara İtfaiye Meydanı 90'lı yıllarda özellikle özgür kız- özgür erkek olmak için, ikinci el kıyafetler almanın şart olduğu zamanlarda, sabahın erken saatlerinde turlamanın keyfinin ayrı bir güzellik olduğu yerd. Ama eminim halen aynı havayı teneffüs edebilirsiniz: "Cumartesi sabah 09:00'da itfaiyede buluşalım mı?"

Bahçelievler 7. Cadde!

Ankara; semt kültürü ile harmanlanan farklı mekânlar ve caddeler yaratır. Bahçelievler 7. Caddeyi bir iki turlamak ve oturup bir şeyler içeceğiniz bi şeyleri keşfedebilirsiniz. 7. Caddenin en ünlülerinden biri de bitpazarını gezmektir. Mutlaka gezin!

Tunalı yapsak mı?

Kampüs hayatından şehir merkezine inmenin kendisi bir eğlenceye dönüşür. En Ankaralı cümlelerden biri de "Tunalı mı yapsak" cümlesidir. Tunalı'da mutlaka oturup keyifle kahvenizi içebileceğiniz bir mekân keşfedebilirsiniz.

Sakal Cafe Bar ya da sokakta bira içmenin keyfi!

Sakal bir Ankara klasiğidir. Mutlaka bir kahve içip, keklerini tatmak lazım. Ama artık Sakal bir Ankara klasiği olmasının yanında, gece sokakta içmenin bir diğer adı olarak Kennedy Caddesi'ne renk katıyor.

Ankara çok gri bir şehir, deniz yok!

Bir Ankaralı adayı olarak mücadele etmeniz gereken iki klişe! Birincisi Ankara rengârenk bir şehir; Seğmenler,

Kuğulu, Kurtuluş parklarını ilk bir ayda keşfetmeniz gerekiyor. Eymir, Papazınbağı'nı da mutlaka ziyaret edin. "Şehir içinde orman olur muymuş!" dedirten Papazınbağı'nda haftasonu kahvaltısıyla Ankaralı olmaya bir adım daha yaşayabilirsiniz.

İkincisi de Ankaralı olmak biraz da üniversiteli olmaktır: Cebeci Kampüsü, Dil Tarih, ODTÜ ve yurtlar sokağını mutlaka gezmeniz lazım!

Ankara'da her yer devlet!

Yok ya! Ankara'ya geldiğinizde, bir Ankaralı olan Türkiye İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi'ne, Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na mutlaka uğramanız gerekir. Ha Ankara'da farklı etkinliklere ev sahipliği yaparak toplumcu sendikacılığı iyi inşa eden Tüm-BelSen, Petrol-İş mekânlarına gitmek için bir bahane, etkinlik karşınıza çıkacaktır.

Sivil toplum demişken en sivilinden Gündem Çocuk, Pembe Hayat, Kaos GL'yi ajandanıza not edin. Pembe Hayat'ın 20 Kasım etkinlikleri, Kaos GL'in Ayrımcılık Karşıtı Sempozyumu ilk üç ayınızda Ankara'nın gündemine ilişkin ip uçları verecektir.

Mülkiyeliler birliğine mutlaka uğrayın! Sonbaharın serinliğinde biranızı yudumlayın.

Fotoğraf: Resul Baştuğ

Selma Fındıklı 8 Öyküsüyle 1918-1944 Yılları Arasındaki Ankara'yı, Ankara'da Yaşananları Yansıtıyor

Önder Şenyapılı

Selma Fındıklı (1965-2015) “Ankara İstasyonu” ana başlığı altında toplanmış 8 öyküsünde 1918–1944 yılları arası Ankara'sını yaşatır. 8 öyküde yerleşimin gerek fiziksel, gerekse toplumsal yapılanmasındaki değişim başarıyla sergilenir. Üstelik tarihsel gerçeklere titizlikle uyularak. Yerleşimin geçirdiği evrelerin özellikleri yansıtılarak. Bu bakımdan, “Yeni Başlayanlar İçin Ankara” dosyasında yer almalıdır diye düşündüm.

Ankara İstasyonu / 1918

İlk öykü 1918 yılında geçer. **Akköprü**'den halaylarla, dualarla savaşa uğurlanan Er Fahri, Çavuş Fahri olarak döner Ankara'ya. **İstasyon** sönük, hüzünlüdür. Eteğine gömülü evleriyle **Hisarönü**'ne (**Kale**'ye) bakar. **Kaleiçi**'nde bir çıkmaz sokağın bitimindeki evde annesi Safiye Hanım kızı (Fahri Çavuş'un kız kardeşi) Elife ile birlikte oturmakta ve askerdeki oğlundan uzun süredir mektup gelmeyişiye yanmakta, habersizliğin ölüm demek olup olmadığını sorup durmaktadır. Safiye Hanım “Tefçi Safiye” olarak ünlenmiştir. Bu ün, tesadüfler/koşullar sonucu “Hoca Safiye”ye dönüşür. Hoca olarak katıldığı yoksul mevlitlerinde hediye edilen lokum ve akide şekerlerini **Karaoğlan Çarşısı**'ndaki Şekerci Hasan Efendi'ye satmak görevi henüz on yaşına basacak olan Fahri'nindir.

Baba başka bir kadınla yaşamaktadır. Bir gün, Şekerci Hasan Efendi, babasının çok hasta olduğunu ve çocuklarını görmek istediğini söyler Fahri'ye. Bir kâğıt parçasına babasının yaşadığı evin adresi yazıp verir. Fahri kız kardeşini de alıp **Koyunpazarı**'nda **Ahi Şerafeddin Türbesi**'ne sırt vermiş taşları kırık dökük, bomboş bir avludan geçilerek girilen eve gider. Ne var, geç kalınmıştır; ‘baba’ ölmüştür.

(**Akköprü** Ankara'nın eski yerleşim bölgelerinden biri. Çubuk Çayı, İncesu Deresi ve Hatip Çayının birleştikleri noktada, Ankara'yı diğer illere bağlayan kervan yolu üstünde Selçuklu Sultanı 1. Alaeddin Keykubat adına Ankara Valisi Kızılbaş tarafından 1222 yılında yaptırılan 7 kemerli (Ak)köprü semte adını vermiştir. Semt Ankara'yı diğer illere bağlayan yol üzerinde bulunduğu için askerler dualarla savaşa buradan uğurlanıyor.

İlk istasyon yapısı Anadolu Demiryolları'nın bir istasyonu olarak 1892 yılında yapılmıştır.

İkinci Meşrutiyet 24 Temmuz 1908'de ilân edilmiştir. Daha doğrusu, Osmanlı Anayasası 29 yıl bırakıldığı raftan o gün indirilmiştir. 1918'de Ankara, Kale çevresi ve Kaleiçi'nden ibaret bir yerleşim.

Öykü “1918 Ankarası”nın coğrafyası hakkında bilgilendirmekle sınırlı değildir. Gençlerin “Yaşasın Hürriyet, Yaşasın **İkinci Meşrutiyet**...” diye hep bir ağızdan bağırarak gösteri yaptıklarını, karşı olanların “Padişahım çok yaşa” diye haykırdığını; tren Ankara'ya gelinceye değin İngiliz askerlerinin sık sık durdurup arama yaptıklarını; Ankara'da ise Fransız askerlerinin sokaklarda dolaştıklarını, vb. anlatarak yerleşimin o dönemdeki siyasal ve toplumsal durumunu da yansıtır.)

“Kemal Paşa Gelecek.. Akşama, Sabaha..” / 1919

Vilayet memurları çoğunluğunun aksine İstanbul'dan yüz çevirmeyip etek öpmeyi sürdüren üç beş kişiden biri olan Kâtip İhsan Efendi'nin kızı Müfide'nin öyküsü. Annesi babası, sırtına attığı bir çuval unla kapılarının önünden geçtiği için esmer, orta boylu, dikkati çekecek bir yanı, beğenilmeyecek bir yanı da olmayan nişanlısı Salâh'ı lanetlerler, “*baykuş suratlı*” diye tanımlayıp nişanı bozma kararı verirler. Yoksul bir ailenin çocuğudur Salâh. **Hacı Bayram Mahallesi**'ndeki kuş kafesini andırır bir evde annesiyle oturmaktadır. Çünkü babası Çanakkale'de şehit düşmüştür. Uzaktan bir akrabanın yardımıyla okuyup avukat olmuştur. Millicidir. Müfide'nin annesinin deyişiyle “*Padişah Efendinize karşı gelenlerden, Kemal Paşa dedikleri bozguncu*

takımından”dır. Annesinin sözleri, Müfide'nin nişanı bozma kararının sırtta taşınan un çuvalı bahanesiyle verilmediğini anlamasına yol açar. Durumu anlayınca, arkadaşı Gülizar'a gittiğini söyleyerek nişanlısının yazıhanesine yollanır. **Karaoğlan Çarşısı** karışmıştır. Kalabalığın orta yerindeki Nakşibendi müderrisi, manifaturacı Sadullah Seyhan Bey ki, babasının çok eski ahababıdır, sesi çıktığına bağırarak. Çarşafı bir kadın, Müfide'ye, “*Düşman askerleri Samanpazarı'na çıkıp kadınlara saldırmış*” der. Müfide karşılık vermeyince de, “*Ne susuyorsun? Hoşuna mı gitti dediklerim haspa? Bir kâfir askerinin koluna takılmayı mı düşünürsün yoksa?*” diye kolundan tutup sarsar Müfide'yi. Nişanlısının yazıhanesinde, anne ve babasının nişanı niye bozduklarını açıklayınca, Salâh da çuvalın içinde un değil silâh bulunduğunu açıklar. Mustafa Kemal Paşa'nın Sivas'tan Ankara'ya geleceğini, o gelince sönük Ankara'nın toz duman içinde kalacağını bildirip Müfide'yi güzel günleri beklemesini isteyerek evine gönderir.

(**Hacıbayram Mahallesi**, adını Hacı Bayram-ı Veli adına 1425 ya da 1427 yılında Mehmed bin Ebubekir Hamdani tarafından yaptırılmış olan camiden almış. Altındağ ilçesine bağlı mahallenin Bentderesi'ne bakan bölümü İsmet Paşa Mahallesi diye anılır.

>> Selma Fındıklı, Ankara'nın Milli Mücadele dönemi ile Cumhuriyetin ilk yıllarındaki mekânsal yapılaşmasını, halkını, halkın bireysel, toplumsal yaşamını, ekonomik durumunu ve siyasal eğilim ve yönelimlerini bence son kertede başarıyla yansıttığı öykülerini 1998 yılında yayımlamıştır.

Karaoğlan Çarşısı'nın adı Oğuz Türkmen boyu “Karaoğlan'dan geliyor. Aynı adı taşıyan bir cadde ve bir meydan da var. 1918'den 1919'a yerleşimin yayıldığı alanda önemli bir değişim olmamıştır. Ancak, Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'ya gelmesi beklenmektedir. Nüfusun büyük bölümü, özellikle genç nüfus Bağımsızlık Savaşı için hazırlık yapmaktadır. Sırtta taşınan un çuvalında un değil, silah bulunması bu hazırlığın yapıldığını simgeler. Öte yandan, 1919 yılının son ayında iki bölük İngiliz askeri gelmiştir Ankara'ya. Enver Behnan Şapolyo'nun anlatımıyla, önce Ankara istasyonunu, sonra da “*bir bölük kadar İskoçyalı askerler iri kadanalar üzerinde gözlerini Ankara kalesine dikerek*” kenti işgâl ederler. İskoçyalı bir bölük Cebeci'de Demirlibahçe dolayına yerleşir. İngilizlerden sonra Faslı zabıtlar, daha sonra da, İngilizlerin Türklerle ilişkilerini incelemek ve Türklere Fransız sevgisini aşılama amacıyla Fransız askerleri gelir. Fransızların komutanı karargâhını Birinci TBMM yapısının Taşhan'a bakan yüzündeki ilk odaya kurar. Mustafa Kemal Paşa 1919 yılı Aralık ayında Ankara'ya gelir. 1920 yılı Nisan ayında ilk TBMM toplanacaktır.)

Askeri Hastane / 1921

Askeri hastane **Samanpazarı**'ndadır. Cepheden sürekli olarak yeni yaralılar gelmektedir. Hastanenin hekimi Bahriye Binbaşısı “*Padişah'tan aylık almak, Enver'in kırıp döktüğü silahsız ordunun askeri olmak istemediği için*” bir gece Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nden kaçar, “*Mustafa Kemal Paşa'nın yanına gelmek yakışır adam olana*” diyerek Ankara'ya kaçırmıştır. Hastanede kendisinden başka bir sıhhiye memuru, bir de kapıda nöbet tutan gözü kara Anadolu kadını Kara Fatma vardır. Ve de yüzlerce yaralı. Ameliyat masasında kalmayıp yaşama tutunmaya çalışanlar. Yaralılar üst üstedirler. Yerde tahtaların üstünde yatmaktadır çoğu. Derken Mustafa Kemal Paşa gelir hastaneye. Durumu görür. “*Kaç hastanız var?*” diye sorar. “*Altı yüz Paşa'm.. Ancak yüz karyolamız bulunuyor..*” yanıtını alınca, “*Şimdi size beş yüz yatakla karyola göndereceğim Doktor.. Hem iki saate kadar bunların hepsi kurulmuş olacak.. Yerde yatan bir tek er görmeyeceğim..*” der ve gider. Gerçekten de, iki saat dolmadan yatak ve karyolalar yüklenmiş kağıt arabaları akar **Samanpazarı**'nın yokuşlu yollarından hastaneye doğru.

(Cepheden gelen yaralıların salt Samanpazarı'ndaki değil başka mekânlara da yatırıldığını Enver Behnan Şapolyo'dan öğreniriz: (1921 yılının Temmuz ayında gerçekleşen) “*Sakarya harbinde yaralılar Ankara'ya naklediliyordu. Bunların hafif yaralılarından bir kısmı (...) Taşhan'da yatırılıyordu. Bir kısmı da sanayi mektebine, bazıları da Türkocağı olan hastahaneye, Cebeci hastahanesine, bir çoğu da Yahudi evlerinde yatırılıyordu.*” (Enver Behnan Şapolyo: *Atatürk ve Seymen Alayı*, Ankara Kulübü Yayınları No: 2, 1971)

Terzinin Kocas / 1925

Terzinin adı Esmâ. İnmeli kayıvalidesine bakmaktadır. Kocas elin yosmasıyla Arap illerine kaçmış, savaş bitinceye değin oralarda eğleşmiş, savaş bitince tutsaklıktan kurtulmuş olduğunu söyleyerek dönmüştür Ankara'ya. Savaşın ortakalmış erkekler gelir ziyarete Esmâ'nın kocasına. Sağ kolu kopmuş Manifaturacı İhsan Bey, belini doğrultamayan yağı taciri Sunullah Efendi, ayağı aksayan kunduracı Cemal ve benzer başkaları...

İki kızını, Feride ve Saide'sini iğnesinin ucuyla kuyu kazarcasına araba dolusu çeyizle gelin etmiş terzi Esmâ, kocasının yalancılığını sokağa çıkıp bağıra bağıra bütün **Taceddin Mahallesi'**ne duyurmak isterse de, kayınvalidesi iki kızının babalarının yediği halt yüzünden koca evinde horlanmaları olasılığını öne sürerek engeller Esmâ'yı. Evlendiklerinin henüz onuncu gününde sokaktan ellerinde fenerlerle geçen kalabalık "**Mülteciler kahrolsun.. Sultan Reşat varolsun..**" diye slogan atınca, damadın babası "**Anlaşılan Abdülhamid Efendimizi hal'etmişler**" diyerek özetlemiştir durumu. Sonrasında terzi Esmâ'nın kocası "**benim kur'am askere alındı**" yalanıyla, seferberlik öncesinde gecelerini geçirdiği **Balaban Mahallesi'**ndeki Topal Necmiye ile Arap illerine kaçır. Geri dönüşünü, İsmet Paşa'nın Lozan'da kafa tutmuş olmasından aldığı güçle tutsaklıktan kaçma cesareti bulmuş olmakla açıklar. Böylece, vatanına, ailesine kavuşmuştur. Uzun sürmez. Öykünün sonunda terzinin kocası tahta bavulunu alıp çekip gider gene. Gittiğini gören annesi ruhunu teslim eder.

(**Taceddin Mahallesi**, adını, buradaki **Tacetin Sultan Camii**, türbesi ve dergâhından almış. Kitabesinde yaptırınının asıl adının Taceddin İbrahim olduğu yazar. Taceddin İbrahim 1500-1550 dolaylarında çok genç yaşta Anadolu'ya gelir ve Üftade Dergâhına katılır. İstanbul'da medrese eğitimi görür, Aziz Hüdayi Dergâhında eğitimini tamamlar, Ankara'ya gönderilir. Sonraları İstiklal Marşı şairi Mehmet Akif Ersoy'un oturduğu evin alt katında oturur. Anılan ev Taceddin Dergâhı olarak da bilinir. Taceddin Sultan'ın türbesinin de bulunduğu cami, Kanuni Sultan Süleyman döneminde yaptırılmış, 1826 yılında Sultan Abdülmecid tarafından restore edilmiş.

Taceddin Mahallesi, özellikle, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Ankara" romanında baş mekândır. Romanın kahramanları Selma Hanım ve ilk eşi Nazif Bey sonra Ankara'ya geldiklerinde Tacettin Mahallesinde kiraladıkları bir eve yerleşmişlerdir. Mahallelinin ve Selma Hanım'ın mahalledeki yaşamı dönemin Ankarasındaki toplumsal yaşam hakkında ayrıntılı bilgi verir.

Balaban Mahallesi, Bentderesi'ne inerken sol tarafta meyilli bir arazide yer alan **Balaban Cami**inden almış olmalı.

Lozan görüşmeleri Türkiye adına İsmet (İnönü) Paşanın katılımıyla 20 Temmuz 1922'de başlamış, bir ara kesilmiş, ikinci kez 23 Nisan 1923'te yeniden başlamış ve Lozan Antlaşması 24 Temmuz 1923'de imzalanmıştır.)

Altınlar / 1930

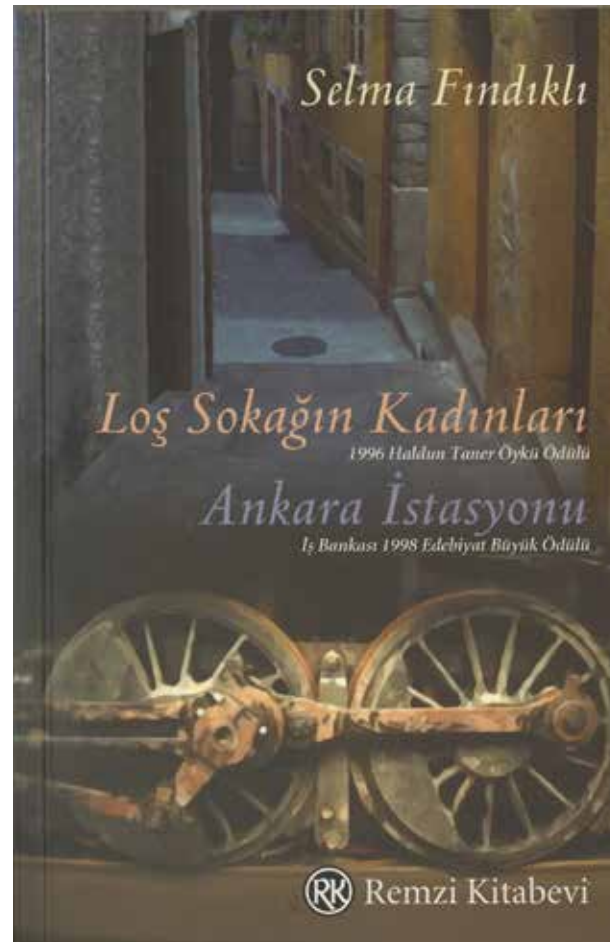
Samanpazarı semtinde tam yüzyılın başında doğup orada büyümüş gayrimüslimlerden, beşi kız biri oğlan altı kardeşin en büyüğü Lusi('cik'in öyküsü. Babası Avram Efendi'nin **Atpazarı'**nda pabuç terlik onardığı kafes kadar bir dükkânı vardır. Annesi zengin evlerine temizliğe, çamaşıra gider. Kalabalık nüfuslu aile yarı aç yarı tok yaşam sürdürürken, Lusi'cik, **Kaleiçi'**nde bir evi, **Keçiören'**de bir bağ evi olan Muhiddin Bey'in hasta eşi Hayriye Hanıma can yoldaşı edilir. Ne var ki Hayriye Hanım, "**Kurtulacağım sizden kâfirin kızı.. Ailenden de.. Hepinizden..**" diye nefretini sergiler sürekli. Mustafa Kemal Paşa'nın ülkeyi düşmandan temizlemek için Samsun'a çıktığını, yakında Lusi'cik ve benzerlerini de temizleyeceğini söyler. "**Şark'ta yaptığınız zulümler yanınıza mı kalacak sandın?**" diye konuşur. Hayriye hanım Lusi'cik'in kocasını ve babasında kalmış altınlarını alacağından korkmaktadır. Lusi'cik'i bırakıp karı koca Keçiören'deki bağ evine taşındıkları yaz Hayriye hanımın altınları çalınır.

Sonradan anlaşılacaktır ki, Lusi'cik'i kocasının gözünde karalamak amacıyla bir torbaya koyup mutfakta bir taşın altına saklamıştır. Hayriye Hanımın ölümünden sonra Muhiddin Bey Lusi'cik ile evlenir. Bir kızları bir de oğulları olur. Kızları Eliza İkbâl Cumhuriyetin ilan edildiği gece doğar. Bir yıl sonra da Mano İbrahim dünyaya gelir. Gazi Mustafa Kemal kılına dokunmaz gayrimüslimlerin. Ne var, hizmetçilik

ettiği eve hanım olmasını komşular yadırgarlar. Bunun üzerine **Kaleiçi'**ndeki evi satıp **Koyunpazarı'**na taşınırlar. Keçiören'deki bağı da satmayı tasarladıkları sıralar, altınları bulurlar. Satarlar. Paranın yarısını Hilal-i Ahmer'e, yarısını da Himaye-i Etfal Cemiyeti'ne bağışlarlar. Lusi'cik, kocası Muhiddin Bey Taşhan'a kadar gittiği bir gün anlatır öyküyü.

(**Samanpazarı**, Ankara'nın en eski yerleşim birimlerinden biri. Kağnılarla taşınan samanların (ayrıca odun ve kömür) burada satılması dolayısıyla bu adı almış. Günümüzde Anafartalar Caddesi ile Talat Paşa Bulvarının kesiştiği meydan da **Samanpazarı** adını taşıyor. Hemen üstünde çevre köylerden getirilen koyunların satıldığı Koyunpazarı yer alıyordu. Ankara yerli nüfusu **Samanpazarı, Kaleiçi** ve **Hamamönü'**nde oturuyordu.

O dönemde **Etlik, Keçiören, Aktepe, Çankaya,**

>> Edebi haz verecek 8 öykü, yazarın 1996 Haldun Taner Öykü Ödülünü kazanan "Loş Sokağın Kadınları" başlığı altında toplanmış öyküleriyle birlikte Remzi Kitabevince 2014 yılında yeniden yayımlanmıştır.

Ayrancı ve **Dikmen** bağlarla kaplıydı. Samet Ağaoğlu "**İlk Köşe**" başlıklı "**Edebiyat Hâtıraları**"nda Milli mücadele yıllarında babasının **Keçiören'**de bir ev kiraladığını, daha sonra o bağlarda bahçesi çok büyük bir ev satın aldığını, ve ailece oraya yerleştiklerini anlatır. 1921-1936, tam on beş yıl boyunca bu bağlarda yaşadıklarını belirtir. Altındağ ilçesine bağlı bir mahalle iken, 1984 yılında ilçe olan **Keçiören'**in nüfusu 1 milyona yaklaşmıştır.)

"Dedemçeşmesi'nde Bir Gece.." / 1932

Serezli Bey kızı ile Ankara'nın şekerli esnafından Hamdi Efendi'nin kızları olarak doğan, annesi onu doğururken ölünce ve babası da savaşa katılıp dönmeyince bir başına kalıp on altı yaşından beri, yâni on altı yıldır çengilikle yaşamını sürdüren

Çengi Kamer'in, -- Deli Kamer'in öyküsü. Çengiliğe başladıktan kısa süre sonra mütareke imzalanır. Son yedi yıldır Ankara'nın Kamer'i diye anılmaya başlanır. Müşterileri hiç değişmez. Osmanlı döneminde oturak âlemine gelen beyler, ağalar gelir gene Kamer'in erkeklerin aklına başından alan raksını izlemeye. Cumhuriyet çelebileri ise "**Ankara Palas'a gider onlar, kollarında tül şapkalı hanımlarla. Ya da Karpiç Lokantası'na.**" Öykünün yaşandığı gece, rahmetli babasının dükkân komşusu Nusret Efendinin evinde düzenlenen oturak âleminde raks etmeye gelmiştir. Daha öce gittiği bağ evlerine göre epey sönük bir evdir. "**Niye şaşırıyorum ki? Zengini âlâsı, gider Keçiören'de bağ kurar, Dedemçeşmesi'nin kırlarında işi ne? Tüccarın orta hallisi demek bunlar?**"

Gecenin sürprizi on dört yıl öncenin **Dikmen** tarafındaki bir akraba evindeki oturak âleminde Kamer'i izleyip tutulan bir muallimin o âlemde düşürdüğü küpesini getirmesi ve on dört yıldır başka hiçbir kadına bakmayacak denli Kamer'e tutkun olduğunu itiraf etmesidir. Kamer, bu tutkun muallimi, "**Düğün gecem olacak bu benim**" diyerek karşılıksız bırakmaz. Ertesi sabah penceresinden giden muallimin arkasından bakar, bıraktığı notu ise okumadan yakar.

(Önce de belirtildiği üzere, Ankara'nın dört bir yanı gibi **Dikmen** de bağlarla kaplı idi. **Dedemçeşmesi** nerededir, saptayamadım. Balgat'ta bir Dede Çeşmesi var. H.N. adlı bir Balgatlı'nın yakınmasını Yalçın Bayer aktarmıştı: "**Balgat'ta oturanlar iyi bilirler Konya Yolu**"nun kenarında bulunan ve yapılış tarihi bilinmeyen **Balgat Merkez Camii'**nin yanında yapılan inşaatın temelinden **Dede Çeşmesi'**nin bir kolu bulunmuştu. Ama ne kol! Su fışkırıyordu. Ben de vatandaşlık görevimi yerine getirip hem **Büyükşehir** hem de **Çankaya** belediyelerine bildirdim. İki belediyenin de yetkilileri ilgilenmedi, oluk gibi akan su kanala verildi." (Hürriyet, 29 Ocak 2007) Bir başka Balgatlı da, "**Dede Çeşmesi bizim 'deniz'imizdi. Az mı yüzdük orada**" diyor internetteki yazısında. Bu bilgilere dayalı olarak oturak âlemini düzenleyen Nusret Efendi ve oğlunun bağ evinin **Balgat'ta** bulunduğu anlaşılabilir.

Karpiç Lokantası, Ankara'nın başkent oluşundan sonraki dönemleri anlatan yazıların, kitapların hemen hepsinde adı geçen lokanta. Rus göçmeni Georges Karpovitch lokantasını ilk kez Milli Mücadele döneminde Ankara'nın tek konuk evi olan **Taşhan'da** açar. Taşhan'ın yerine Sümerbank binası yapılıncaya şimdiki Merkez Bankası'nın yanındaki, şimdi orada da çok katlı bir iş merkezi bulunan Şehir Bahçesine, Şehir Lokantası adıyla taşınmıştır. Ne var ki, her zaman **Karpiç** diye anılmıştır. Karpovitch'e **Karpiç** adını Atatürk'ün verdiği söylenir.

Milli Mücadele'nin merkezi Ankara, Türkiye Cumhuriyetinin başkenti olunca geleni-gideni geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde artar. 'Kalacak yer' kıtlığı çekilir. Ulus'taki Taşhan'ın adı '**Hotel d'Angora**' olmuşsa da, altı üstü bir 'han'dır ve özellikle yabancı ülkelerden gelenlerin konuk edileceği eli yüzü düzgün bir yapıya ve işletmeye gereksinilmektedir. Belvü Palas adlı bir otel daha yapılmışsa da, istenilen nitelik düzeyinde değildir. Dolayısıyla, Atatürk'ün isteği üzerine, TBMM'nin karşısında bir otel yaptırılır. Ankara'nın Cumhuriyet kurulduktan sonraki ilk çağdaş otelinin projesini Mimar Vedat Tek yapar. İnşaat başladıktan sonra Vedat Tek Evkaf İdaresi ile anlaşmazlığa düşer ve işi bırakır. Yapımını Mimar Kemalettin Bey'in tamamladığı otel 1927 yılında hizmete girer. Önceleri **Vakıf Oteli** adı konursa da, bu ad '**Ankara Palas'**a değiştirilir. İşletmesi Fransızlara verilir. Ne mutlu ki, bu yapı hala ayakta durmaktadır. "Devlet Konukevi" olarak hizmet vermektedir. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, "**Ankara**" romanında Ankara Palas'taki baloya katılanlarla, -- otele davetli olanlarla, davetlileri izlemek üzere otelin önünde birikenler arasındaki farkı, dışarda toplananların aralarındaki konuşmaları aktararak anlatmıştır. Kamer'in çengiliğe başlamasından kısa süre sonra imzalanan mütareke, Limni adasının >>

Ankara Nedir?

Zordur Ankara'yı sevmek, ciddi ciddi emek vermeniz gerekir. Ama hangi sevgi emeksiz olur ki? Yeni başlayanlara, Ankara ile kuracakları ilişki için ipucu olsun diye Ankaralılara sorduk, sevene de sevmeyene de: Nedir Ankara? İşte aldığımız cevaplar:

Ancaklardır Sanki Ankara

Uzun uzun yaşanan; ancak uzun şeylerin yazılması zor olan... Kalmak için sık sık uzaklaşılan; ancak hep geri dönülen... Her fırsatta bırakıp gidilmek istenen; ancak bırakıp gidilemeyen...

Ne kadar gri, donuk, resmi dense de rengarenk ve sınırsızca yaşanan... Yapayalnız yaşadığın; ancak her köşesinde birileriyle karşılaşıp tüm ağırlığından kurtulduğun zamanlar geçirdiğindir! Kasveti, ağırlığı, kalabalığı, sakinliği, eğlencenin, kahrın, kötülüğün, iyiliğin âlâsını bir anda yaşayabileceğin...

Önünde sonunda doğduğum, büyüdüğüm, yaş aldığım, beni ben yapan; sevdiğim; yaşadığımdır Ankara." / VG

Farketmeden¹ şarkısı eşliğinde okunacak...

¹Söz - Müzik: Fikret Kızılok yorum: Demet Evgar

Ankara benim evimdir

Ankara benim evimdir. En çokta sonbaharını severim. (47 yaş kadın, Biyolog)

Ankara'da deniz yok bu yüzden benim için hiçbir şey ifade etmiyor... Üzgünüm :). (21 yaş kadın, Tıbbi Sekreter)

Doğduğum, büyüdüğüm, yaşadığım şehir. Tabii başka bir yerde doğsam orayı da severdim. (35 yaş kadın, Tıbbi Sekreter)

Son 1 yıldır en kara

Son 1 yıl için en kara... (50 yaş kadın, Teknisyen)

Hiç düşünmedim... Başkent... (30 yaş erkek, Teknisyen)

Gittiğim her yerden özleyerek döndüğüm tek şehir. (46 yaş kadın, Doktor)

Hüzün... 30 yıldır burada yaşıyorum gençliğimi çalan şehir... Benden bu ömrümü çalanı getir, git ara bul getir, saçlarını yol getir. (51 yaş erkek, Teknisyen)

Soğuk... (24 yaş kadın, Teknisyen)

Arkadaş ve aile hatırına katlanılan şehir. Serin yaz geceleri... (işsiz , 33)

Alışılması çok zor bir şehir (Doktora öğrencisi, Ankara Üniversitesi, kadın, 30)

Aidiyet. Bırakıldığım ve okumaya geldiğim yer. Yaşadığım yer olduğu için, O'nun adına emek vermek zorunda olduğum, yaşadığım yer. Büyük köyleri seviyorum. (erkek, kentten, 46)

Benim için Ankara, turuncu

Benim için Ankara, turuncu (elektrik elektronik müh. öğrencisi, kadın, 22)

Ankara da hep bir ilk olur, 2. si olmaz. Festivallerin başladığı ve bittiği yer –Kızılırmak, Hatay Sokak- (esnaf, hatay sokak, erkek, 42)

Vals eden .aşşaklar. Yönetme gailesinde birbiriyle oynaşmanın türlü halleri. (çalışan, 38, erkek)

Yürümektir. (sinemacı, 34, erkek)

>> Mondros Limanı'nda demirli Agamemnon zırhlısında 30 Ekim 1918 akşamı imzalanan ve Mondros Mütarekesi adıyla anılan antlaşmadır. Bu antlaşma ile Osmanlı İmparatorluğu fiilen sona ermiştir.)

“Çerçinin Düşleri..” / 1936

Çerçi, evlendiği “yanaşma Makbule”yi gelinliğinden soyunmak bile kısmet olmadan yitirdikten sonra yirmi üç yıl yas tutan, -“gül üstüne gül koklamayan” Tespihçi Yakup’un oğlu Ali. Seferberlikte bile asker edilmemişken kırk beşine geldiğinde askere alınınca, karşı çıkan babasına, “*Asker kırıldı yıllar yılı.. Kemal Paşa neylesin? Hem o da aşmış kırkını.. Of demeden koşar cepheden cepheye.. Bizler kim oluyoruz öyle bir devletin yolunda?*” der. Şimdi (1936) sırtını **Namazgâh Tepesi**’ne verip **Gazi Caddesi**’nde bir kestane ağacının altına oturup açar sergisini. Ve “*kapkara yeldirmeli, iri yarı anasının arkasında aşiboyası renginde ince mantosu, çarkifelek nakışlı çoraplarıyla*” geçecek olan genç kızı beklemeye koyulur. **Karaoğlan Çarşısı**’yla, **hanlarıyla, hamamlarıyla, asıl Ankara** sağ yanda kalmışken onlar sola; yeni kurulmakta olan kibarlar semtine, **Yenişehir**’e doğru yürüyüp giderler. Oysa, Gazi Paşa’nın devlet ricalinin oturduğu **Yenişehir**’in insanları olmadıkları, **Kaleiçi**’nden ya da **Hisarönü**’nden geldikleri bellidir. Öykünün sonunda anlaşılır ki, o kız Çerçi Ali’nin imgelemindeki Makbule’dir. O kızın gerçek olmadığını, kendisini, “*bu caddede bir daha sergi açma sakın.. Devlet erkânının yoludur burası.. Gazi Hazretleri bile geçebilir her an..*” diye uyarın inzibat neferi ortaya çıkarır. İnzibat neferi, serginin arkasına düşen ve uzayıp giden **Katolik Mezarlığı**’nı gösterip “*Zaten çok sürmez, inşaat başlar buralarda.. Radyoevi yapılacakmış mezarlığın yerine.. Bilmem kimin evi olacaksa artık..*” diye açıklayarak, sergisini başka yerde “*arka sokaklarda*” açmasını salık verir.

(Bu öykü, Ankara’nın kale ve çevresinin dışına yayılmakta olduğunu betimler. **Kaleiçi** ve/ ya da **Hisarönü**’ndeki mahallelerin sakinleri, mahallelerinden çıktıktan sonra **Karaoğlan Çarşısı**’yla, **hanlarıyla, hamamlarıyla, asıl Ankara**’ya sapacak yerde Ankara’nın yeni kurulmakta olan semtine doğru yürümektedirler. **Yenişehir**, Ankara başkent olduktan sonra kurulmasına karar verilen ve Sıhhiye Meydanından başlayarak Güneye doğru uzanan alandaki kentin adıdır. 1924 yılında Ankara Şehir emaneti

kurulur. Şehir emaneti iki milyon 86 bin lira harcayarak memurlar için Yenişehir’de 198 ev yaptırır. Memurlara sekiz yılda ödenmek üzere taksitle verilen bu evler, Yenişehir’de toplu olarak kurulan ilk mahalleyi oluşturur. İki bin beş yüzer liraya mal olan evlere rağbet eden pek olmaz. Daha sonra, Yenişehir’in bir bölümü sahiplerinden satın alınarak metrekaresi birer liradan, ev yaptıracaklara satılır. Altan Öymen, “Yoktan var edilmiş ilk şehir” sözü asıl, Ankara’nın Yenişehir bölümüne uyuyordu. Eski Ankara’da da, yeni yapılan birçok bina vardı ama şehrin tarih olmuş evleri de yerinde duruyordu. Yenişehir ise, Ulus’tan Çankaya’ya doğru giden bozkırın ortasındaki bomboş arazide, gerçekten “yoktan var” edilmekteydi.(...) Yenişehir, Ankara’nın ilk devlet yapılarından biri olan Sağlık Bakanlığı’ndan (o zamanki adıyla Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti’nden) sonra başlardı. ‘Sıhhiye’ durağından konutlar bölgesine girilirdi. Konutlardan bir bölümü iki katlı, en fazla üç katlı, bahçe içinde evlerdi. Bir bölümü de, en fazla dört beş katlı apartmanlar.” Diye anlatır anılarında. (Altan Öymen: Bir Dönem, Bir Çocuk, Doğan Kitap, 7. basım, İstanbul 2002)

Gazi Mustafa Kemal’e Atatürk soyadı verilmeden önce Atatürk Bulvarı **Gazi Caddesi** olarak adlandırılmıştı. Gerçi bu soyadı 27 Kasım 1934 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan yasayla yürürlüğe girmişti ama, yazar **Gazi Caddesi** adını yeğlemiştir. Belki de 1936 yılında Atatürk Bulvarının adı hala **Gazi Caddesi**ydi!

Öykünün yerleşimin coğrafyası açısından ilettiği bir öteki ilginç bilgi, bugünkü **radyoevinin** yapılmış olduğu arazinin o sıralar **Katolik Mezarlığı** oluşu!

“Ankara’nın en eski ve en meşhur semtlerinden biri de **Namazgâh**’tı. Bugünkü Türk Ocağı ile Etnografya müzesinin bulunduğu sahayı içine alan bu tarihi semt, o zaman tamamen mezarlık olup, ortada büyük bir musalla taşı vardı.

Cenaze namazları, yağmur duası ve ekseriya cuma namazları da burada kılınır; hoca vaaz verir ve hutbe okurdu. Bundan ötürü bu semte Namazgâh denilirdi.” (Şeref Erdoğan: Ankaram, Kültür Bakanlığı, Ankara 1999)

“Erzincan’ı Dolan Gel..”/ 1944

Erzincanlı bakır ustası Ethem, 18 yaşındayken Halit

Paşa’nın milisleri sâyesinde Ermeni çetelerinin ‘kıyamında kurtulan, o olay sırasında tanıştığı Nedime’sini ve Nedime’den doğma Aliye, Akile, Mahmut ve Atiye adlı çocuklarını, ablası Gülizar ile onun üç yavrusunu Erzincan depreminde yitirmiştir. Deprem sonrasında kalan canları devlet Çukurova’ya yerleştirirse de, Ethem’in annesi İsmet Paşa’nın kanadı Gazi Paşa’nın gölgesi altında olmak için Ankara’ya gelmek ister. Ethem bakırcılık sanatını **Samanpazarı**’ndaki dükkânında sürdürür. Gene annesinin “Ölmeden yeni bir torun göster” ısrarı üzerine ikinci kez evlenir. Yeni eşi Ankara’nın **Bentderesi**’nden Şükriye’dir. Çiftin Ülker adlı bir kızları olur. Ülker henüz dört yaşındayken, bir akşam yemeğe oturacakları sırada, Ethem petrol lambasını yakma girişiminde bulunur. Şükriye “Yakma sakın” diye seslenir. Sonra da açıklar: “Komşu radyodan dinlemiş ajans haberlerinde.. Karartma yapılacakmış artık geceleri.”

(Karaoğlan Caddesinden sola açılan cadde Bentderesi’ne iner. Ankara Kalesi, Elmadağ’dan gelen ve kalenin dibinden akan su, yani Hatip Çayı ve Karaoğlan Caddesi arasında kalan kesimi, Hatip Çayı üzerine bir dönemde sulama ve taşkınları önleme amacıyla yapılan bet dolayısıyla **Bentderesi** diye anılıyor.)

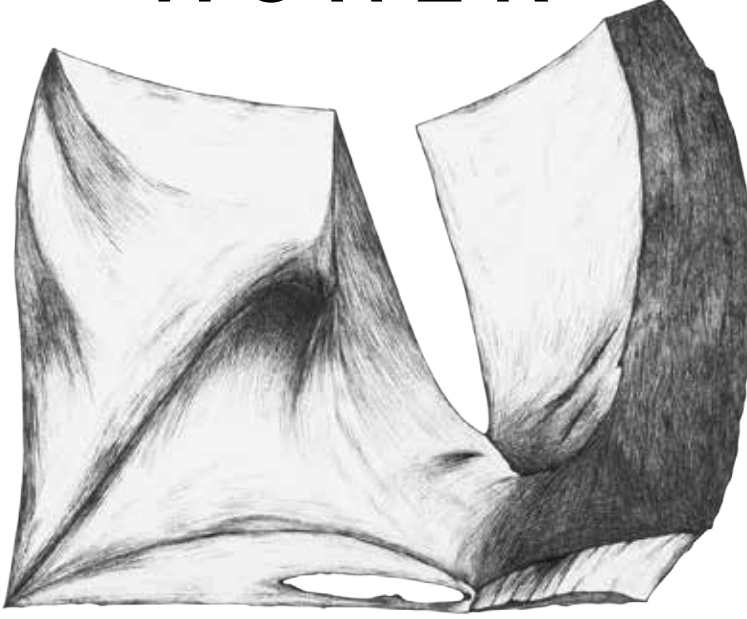
Selma Fındıklı, Ankara’nın Milli Mücadele dönemi ile Cumhuriyetin ilk yıllarındaki mekânsal yapılaşmasını, halkını, halkın bireysel, toplumsal yaşamını, ekonomik durumunu ve siyasal eğilim ve yönelimlerini bence son kertede başarıyla yansıttığı öykülerini 1998 yılında yayımlamıştır.

“Ankara İstasyonu” 80 yıl öncesinin, “Erzincan’ı Dolanda Gel” öyküsü 54 yıl öncesinin Ankarasına ayna tutar. Öykülerdeki kişiler, kişiler arasındaki diyaloglar, kişisel ilişkiler kurmacadır doğal olarak. Ama gerek yerleşimin mekânsal yapılanması, gerekse kent mekânındaki yaşantı, toplu yaşamın acı tatlı sürümleri, toplumsal eğilimler, yönelimler, uzlaşmalar ve çatışmalar “aslına uygun”dur. Dolayısıyla, “Yeni Başlayanlar için Ankara” dosyasında Fındıklı’nın 1998 yılı İş Bankası Edebiyat Büyük Ödülüne değerli bulunmuş öykülerinin yer alması, Cumhuriyetin başkentinin ilk yılları hakkında bilgi edinme fırsatı sağlayacaktır sanırım. Edebi haz verecek 8 öykü, yazarın 1996 Haldun Taner Öykü Ödülünü kazanan “Loş Sokağın Kadınları” başlığı altında toplanmış öyküleriyle birlikte Remzi Kitabevinde 2014 yılında yeniden yayımlanmıştır. (Bendeki kopya 2014 tarihlidir.)

EMRE HÜNER

Emre Hüner, *The Shrine of the Post-Hypnotic XX*
(Hypnoz sonrası Mabet XX), 2012
Sarımsık ve kütük, Londra İtalye

Ankara: Kulağıma Küpe

Barkın Sinan

Bundan dört yıl önceki yazında benden netameli biri gibi bahsettiğin bu satırların yazarı, sadece seninle mi oldu sandın bu şehir. Sen gelmeden önceki zamanlarıma ne dedin, senden sonraki zamanlarıma ne derdin. Hangi gerçeğime tanık oldun, hangi taşıma dokundun, benle ilgili hangi şiirin üzerinden fosforlu bir kalemle geçtin sonra dönüp kamaşan gözlerle sesli sesli okudun.

Güneşli sahillerin önünde, ormanlık patika yollarda, Likya kalıntılarına karşı, tekne turlarında, doğduğun evin kapı önünde poz oldun da beni hangi çerçeveye hatıra ettin.

Her gün bir şans daha verdin. Şu ilişkiye hep bir şans daha. İstedtiğin bir şehir olamadım biliyorum. Kendini benim yerime koydun, koydun da mı sevdin? Gökyüzüme doğmadın, gençliğini yürümedin, kucağımda büyümedin diye mi dedin: "Burası hiçbir şeyin başkenti olamaz" Dedin de mi sevdin?

Niye uğraştın ki benle bu kadar. Beni benzetmeye çalıştın. Kaybettiğin bir şehri bende aramak gibi bir yola girdin, ararken yonttun beni, yonttun da buldun mu bari?

Bir hürmet, bir vefa, bir sadık gözüyle bakmadın, saldırdın sen, öfkeyle beni seveceğini mi sandın? Öfken umudunu kısalttı, hoyratça harcadın, döndün dolaştın, "Olmadı," dedin; bir de üstüne sevdin sandın?

Çalıştığın işi bahane ederek hasetli gözlerle bana baktın, sonra suçluymuşum gibi bir bir anlatıp mutsuzluğunu servis ettin. Sonra o tabaktan gerçek tereyağlı bir tat bekledin. Sen beni hangi sofraya bir parça taze ekmek diye önerdin, önerdin de sevdin?

Dört sene önce, "Gizlice bir şeyler biriktiriyor Ankara," dediğinden beri değil daha öncelerden biriktirdim. Tek bir bilgiyi değil ama. Belki bilgi de değildi o. Bir tozu biriktirdim. Ahir zamanlarda vakit doldururken siz, bir taşı kadim zamanlardan. Sen insanların bana yaptıklarına ahlânırken ben Kızılırmak'ın kollarının güzelliğini biriktirdim. Sen, şehir tahlilleri içinde beni gudubet emsali şekli bozuk tasvirlerle resimlerken ya da bütün o anlamalar sonrası benim payıma bu düşerken, ben sesleri biriktirdim.

Bilmek yeterli mi sandın, ki hafızam senin o yazdıklarından daha acımasızlarını da taşır. Sen bir iki güzel anı için bende yer bulamayıp oflanırken, "soğuk beyaz duvarlar işte" deyip burun kıvrırken, bir iki Macar mimarisi, eski bir Sinagog, mesire yerleri gibi tanıtım broşürleri olurken başkalarına; ben o sıkıştırdığın bilgilerden çıkmanın, çıkıp da ete kemiğe bürünmenin yollarını biriktirdim.

Gün sayıp da beklediğin bir tatil bölgesi olamadım. Sıkılıp da uzaklaşmak istediğin bir hafta sonu kaçamağı. Anlatmaktan keyif alacağın çok renkli bir Avrupa kenti ya da dağın tepesinden görkemli bir manzara. Ben gözlerle hitap edemedim. Uzaktan sevinecek, fotoğraflanacak bir şehir olamadım. Çokça talebenin bir dönem hatırası oldum, tepelerin gecekondusu, devlet-i âliyenin karar mercii oldum, resmi törenler, bando geçişler, selam dur, etrafın göçü, evlerin çoğu, sabahın sekizi akşamın beşi oldum.

Akşemsettin'i Ankara'ya döndürecek rüyasında Hacı Bayram değil, zincir oldum. Yeterli bir şehir olmadığımı düşündüğün rüya bile görmez bu satırların asıl sahibi, sen beni seveceklere ne oldun?

Joanna Rajkowska, *Preys found at Zaccadin Han*
(Zaccadin Han'da Bulunan Yemler), XI, 2009
Zak, Prandis ve kütük, Londra İtalye

SALT
kurucu Garanti Bankası
Atatürk Bulvarı 12
Ulus Ankara

SALT ULUS
22 Eylül – 12 Kasım
saltonline.org

Giriş ücretsiz

Bülent Ecevit ve Helikon Derneği Galerisi (1953-1956)

Sarah-Neel Smith (Çeviri: Enver Arcak)

1950'lerin başında İstanbul ve Ankara sanat dünyasında emsali görülmemiş bir canlılık yaşandı. Bu değişime Demokrat Parti'nin elde ettiği güç ana sebep olmuştu. Demokratlar'ın sanat politikalarını ön planda tutmaması, devletin boş bıraktığı bu alanın sanat-kültür odaklı bir çok bağımsız kulüp ve dernek aracılığıyla doldurulmasıyla sonuçlandı. Sanat eleştirisi yazılarının ana akım gazetelerde yaygınlaştığı, haftalık sanat makalelerinin entelektüeller tarafından daha çok ele alındığı bir dönem başlamıştı.

Yaygınlaşmakta olan bu yeni sanat hareketlerinin en önemlilerinden birini, 18 Ocak 1953'te Ankara'da açılan Helikon Derneği oluşturmaktaydı. Çoğulculuğa dayalı yapıya sahip dernekte, üyelerinin hangi faaliyetlerde bulunduklarını takip etmekte zorlanılacak bir çeşitlilik mevcuttu. Ne var ki çekirdek grup, Selma Arel ve Bülent Arel (sonradan elektronik müziğin kurucularından); sanatçılar Zerrin ve Rasin Arsebük, Rahşan ve Bülent Ecevit gibi isimlerden oluşuyordu. Ecevit, o sıralarda Ulus gazetesinde "Günün Işığında" başlıklı köşesinde haftalık sanat ve politika makaleleri yazıyordu. Galerinin kamuoyundaki en görünür kişisi olarak köşesini faaliyetlerin duyurulması adına kullanmaktaydı.

Helikon'un açılışı Ecevit'in temin ettiği bir fotoğrafla Ulus'un kapak sayfasından duyurulmuş birkaç hafta sonrasındaysa çocuk ressam Hasan Kaptan'ın resimlerinden oluşan galerinin ilk sergisinin duyurusu da yine aynı gazetede basılmıştı. Takip eden dönemde 100'den fazla sanat eleştiri yazısı yayınlandı. Ecevit'in 1950-1961 yılları arasında yayınlanmış 1200'den fazla makalesi ölümünün 10. yılında Sarah-Neel Smith, SALT ve Ecevit Vakfı'nın işbirliğiyle herkesin ulaşabileceği hale getirildi.

Ecevit, 1950'nin başlarında yazdığı kısa makalede bu dernekten şöyle bahsediyordu: Üç-beş arkadaşılar. Haftasonu tatillerinde bir araya geldiler mi resimden, müzikten, tiyatrodan, gerçek sanat değeri taşıyan filmlerden, edebiyattan söz açar, içlerinden, müzik ile ilgilenen müzik resim ile ilgilenen resim, tiyatro ve sinema ile ilgilenenler de tiyatro ve sinema hakkında öbürlerine bilgi vermeye, Batıda, bu sanat alanlarında neler olup bittiğini anlatmaya çalışırlardı. Sonra bir gün 'bu iş böyle olmaz' dediler. Bu sanat dallarında bilgilerinden faydanılacak belki daha başka kimseler vardı. Sonra belki günün sanatını belirli

alanlarda, kendileri gibi anlamak, bilmek isteyenler de bulunabilirdi. "Daha sistemli bir şekilde çalışalım." dediler.

Grubun, Mithat Paşa Caddesi 25 numarada kurduğu Helikon Galerisi, adını Yunan mitolojisinde yer alan ilham tanrıçasının yaşadığı dağ zirvesinden almaktaydı. Derneğin ismi, sanatın farklı formlarına yaratıcı ilham sağlayıcı bir mecra oluşturması amacına işaret etmekteydi.

Helikon'un bir orkestrası da vardı. Müzikal faaliyetlerini yazar Filiz Ali'nin yürüttüğü orkestradan "Elektronik Müziğin Öncüsü Bülent Arel" isimli kitabında bahsedilmektedir. Yine aynı kitapta; Leylâ Gencer, Mithat Fenmen, Fethi Kopuz, Enver Kakıcı, Bülent Arel'in çaldıklarından da bahsedilmektedir.

Görsel sanatlar alanında da Helikon bir çok çağdaş Türk sanatçısının sergilerine ev sahipliği yapmıştı. Bunlar arasında Cemal Bingöl, Sabri Berkel, İhsan Cemal Karaburçak, Onlar Grubu, Hakkı İzzet, Bedri Rahmi ve Eren Eyüboğlu, Salih Urallı, Ferruh Başağa, İhsan Cemal, Füreyya Kılıç, Rasin Arsebük, Adnan Çoker ve Lütfü Güna, Nuri İyem, Abdurrahman Öztoprak ve Sadi Diren bulunmaktaydı.

Ecevit bundan şöyle bahsetmişti: "Müzik, tiyatro çalışmalarına, film gösterimlerine, sergilere elverişli bir yer gerekiyordu. Paraları yoktu. Sandan Candar, Mithat Fenmen, Hilmi Girginkoç'tan rica ettiler, üçlü bir konser vermeleri için. Konser verildi, ellerine 750 lira geçti. Tuttukları evin üç aylık kirasını peşin ödediler, geriye kalan 150 liraya bütçelerinin el verdiği kadar eklediler; duvarlara badana yapıldı, çuval gerildi, bir masa, üç-beş sandalye alındı ve 1952 yılının ocak ayında Hasan Kaptan sergisi ile Helikon faaliyetine başladı."

Helikon'un kurucuları eskinin devlet merkezli sanatını kırarak, akımlarını "ileri bir sanat anlayışı" veya "çağdaş resim," olarak lanse etmişlerdi. Türk sanatseverlere soyut sanat olarak tanımladıkları eserleri sunmaktaydılar. Soyut resim akımı 1940'larda bir çok ümit vaat eden sanatçıyla Türkiye'de yaygınlaşmıştı. Bu sanatçılar arasında bazıları Paris eğitimlerinin ardından İstanbul Güzel Sanatlar'a hoca olarak dönmüş ve soyut sanatı özellikle ön plana çıkarmışlardı. Soyut-somut ikilemi 1950'lerde hızla Türk sanat dünyasının belirleyici sanatsal tartışmasını oluşturdu.

Ne var ki soyut, herkesin henüz aşına olmadığı bir tarzdı. 1953'ten bir örnek soyut kavramının Türk sanat dünyasında ne kadar yeni olduğunu göstermektedir. Aynı yılın Aralık ayında Ulus gazetesindeki haberde, Helikon'da açılmış sergiden şöyle bahsedilmektedir; "Ressam Cemal Bingöl Mithat Paşa Caddesinde 1946'dan itibaren ortaya çıkan "Nafi Güratif" tarzında resimlerle dolu bir sergi açmıştır. Bu tarz resim çizgi ve renk ahenginden faydalanılarak resim ihtiyacını karşılamak üzere, bilhassa tezyini mahiyette salon ve antre duvarlarında kullanılmaktadır. Bu yeni tarz resimde tabiat taklitçiliği yoktur, sadece çizgi ve renk ahengi vardır."

Bu haberde Fransızca'dan gelen "nonfigüratif" tanımı sanki isimmiş gibi "Nafi Guratif" olarak

yazılmış olması dikkat çekmektedir. Burada küçük bir yanlış anlama olduğu görülmektedir. Helikon'un asıl yapmak istediği, geçmişte Devlet sanatının daha önce takip etmediği temelden yeni bir yol oluşumunu oturtmaktı. Soyutlama 1950'lerin yeni siyasi atmosferinde sanatçıların ve halkın kendini ifade edebilme mecrası olarak görülmüştü.

Bu argüman altında yatan geniş kavramsal vuruş, estetik bireyciliğin bir tezahürü olarak görülmekte, Avrupa ve ABD'de eş zamanlı olarak yapılan soyut sanat hakkındaki tartışmalarla uyumlu bir durum arz etmekteydi.

Genel inanç, soyutlamanın savaş sonrası dönemde bireysel demokratik sivil katılımı teşvik edici bir etkisi olduğuydu. "Sanatçı ve Politika" isimli köşesinde Ecevit "edebiyatçıları da içine almak üzere geniş anlamıyla sanatçılar" olarak belirttiği bireysel bilinçle kendilerine has işlerin çıkarıldığını, derin sorgulamalar sağladığını ima etmekteydi. Ecevit'in görüşlerine göre sanatçının çok önemli işlevi vardı, bir yazısında bu durumu "Sanatçının politikaya tesirli bir şekilde karışmadığı memleketlerde demokrasi olamaz" diyerek ifade etmekteydi.

1950'ler boyunca Demokrat Parti yönetimi diktatoryal bir harekete evrilerek kontrolcü ve baskıcı bir hal almıştı. Helikon, 6-7 Eylül olaylarıyla birlikte 1955'te devlet tarafından kapatılmış, isminin "Yunan" kökenli olması gerekçe olarak gösterilmişti.

Galeri hiçbir zaman eski ivmesini geri kazanamadı. Ancak bu kısa ömürlü deneyisel mekan bize son bir soru sunmakta: "Helikon'un mirası bugün nerede ve hangi şekilde sürüyor?"

Teknik Üniversitenin Tiyatrocu π Sayıları ODTÜ Oyuncuları Söyleşisi

Söyleşi: Emel Demir, Erdal Ozan Metin, Gülşah Aykaç, Özgür Ceren Can **Fotoğraflar:** Gülşah Aykaç

56 yıllık bir tiyatro topluluğu. Hep diğerlerine göre daha özgür, daha cesur, daha genç olmayı başarabilmiş bir mucize: ODTÜ Oyuncuları... Romantik bir tanımlamaya, mesela “ay mühendisler falan tiyatro yapıyor” gibi kalıplara sığmıyorlar, hatta tebessüm edip, sahneye atıyorlar kendilerini. “Acemice değil, amatörce iş yapıyor, profesyonel değil ustaca bir şeyler başarıyorlar.”

Özgür Ceren Can (ÖCC): ODTÜ Oyuncuları'nın diğer üniversite topluluklarından ne farkı var?

Semih Ali Aksoy (Sali): ODTÜ Oyuncuları bürokratik olarak ODTÜ Kültür İşleri'ne bağlı, öğrencilerin çoğunlukta bulunduğu bir topluluk. Herhangi bir öğrenci topluluğu düşüncesiyle gelenler genelde buranın yoğun ve disiplinli temposuna alışamıyorlar, çünkü burası aynı zamanda bir tiyatro. Hem bir öğrenci topluluğu hem bir tiyatro olarak örgütlenen ODTÜ Oyuncuları'nın “ustaca işler” üretme iddiası var.

ÖCC: Örgütlenmenizden bahsedelim biraz. Mesela oyuncu seçimi nasıl oluyor?

Sali: Bizim toplulukta “tek tek sahneye çıkıyoruz ve ritim deniyoruz” gibi herhangi bir seçme yok. Her sene bu yoğun tempoya ayak uydurabilen, önceki senelerden devam edenlerle birlikte, yaklaşık 30 ila 50 kişi çıkıyor. Bu topluluğun disiplinine ayak uydurabilen, kültürüne ve muhabbetine uyabilen, tiyatro yapma biçimini içselleştirebilen insanlarla yola devam ediyoruz. ODTÜ öğrencisi olmak gibi bir kısıtlama yok, hatta öğrenci olmak diye bir kısıtlama yok.

Erdal Ozan Metin: ODTÜ Oyuncuları'nın muhabbetini bozacağını ya da tiyatrodaki bulunmasının tiyatronun yararına değil de zararına olacağını hissettiğinizin insanlar çıkıp geldiği zaman ne yapıyorsunuz?

Sali: Ben yedi sekiz senedir toplulukta'yım, topluluktan “çıkartma” diye bir tavra istisnai durumlar dışında hiç rastlamadım. Sadece topluluğa yeni gelen herkesin eğitim çalışmaları döneminde belli bir disipline ulaşmasını bekliyoruz. Eğer bu disipline “Bu şekilde devam edersen sahne üstü veya arkası herhangi bir sorumluluk alamazsın” gibi bir söylemimiz oluyor. İlk dönemki çalışmalarda özellikle yeni gelenler bu disipline alışıyorlar.

ÖCC: Bu topluluk tiyatro yapma biçimini kolektif olarak tanımlıyor. Peki, rejiiyle ilgili kararlar ortak mı alınıyor? Farklı alanlarda uzmanlaşmış kişilerin inisiyatif aldığı oluyor mu?

Sali: Bizim şöyle bir prensibimiz var: ODTÜ Oyuncularında tiyatro yapmanın tek yolu sahne üzerine çıkmak değil. Burada bütün işleri bir şekilde bu grup yapıyor: rejii, dramaturgi, dekor, ışık, müzik, aksesuar, kostüm ve makyaj tasarımları... Neredeyse bütün işleri bu ekip ve bize destek olan eski ODTÜ Oyuncuları yapıyor. Bu anlamda kolektif bir yapı ama topluluk kendi içerisinde biraz dallanıp budaklanıyor, bu bizim tercih ettiğimiz de bir şey. İnsanlar ilgi duydukları ve daha iyi becerdikleri şeylerle uğraşıyor. Herkes her işe destek olabiliyor ama işin sorumlusu o işi tasarlayan, o işin dağıtımını yapan, o konuya emek vermiş, ilgili, istekli, becerebilen kişiler oluyor. Böyle bir görev dağılımı var.

Alper Güney: Neredeyse herkesin her iş hakkında ufak da olsa bir fikri oluyor. Zaten sahne üzerindeyken arkada dönen şeyin farkında değilsen o çok yürümüyor yani. O yüzden herkes herşeyin ufak da olsa içinde bulunuyor.

ÖCC: Oyunu nasıl seçiyorsunuz?

Ozan: Ben Momo'yu hiç istemiyordum diyenler var mı mesela?

Alper: Aslında her sene farklı oluyor oyun seçme süreçleri. İlk dönemki eğitim çalışmaları sonunda topluluğun eski üyeleri, bir oyun havuzu oluşturur. Bu oyun havuzundaki oyunlardan “ben bunu yapabilirim” diyen bir oyun seçer. Grupla değerlendiririz ama en son kararı bu oyunu yönetebilecek kişilere bırakırız ve son kararı o verir. Yaklaşık olarak böyle bir süreç ilerliyor. Geçtiğimiz yaz Hortaklı Köy Yaz Atölyesi adında Sali'yle beraber ritim ve hikâye anlatıcılığı üzerine bir atölye yaptık ve atölye sonunda da gelecek sene için tartışılabilir oyun önerilerimiz oldu. Herkes istediği kadar açık düşünebilirdi, mesela ben Kafka'dan Duruşma'yı önermiştim. Momo sanırım Ali'nin fikriydi. Başka pek çok oyun önerisi vardı. Tartışılmaya devam edildi, sonra Eylül ayı gibi Momo'yu oynayacağımız kesinleşti. Eğitim çalışmalarının planlanmasında da bize yardımcı oldu oyunun daha önceden belli olması. Geçen sene Barut Fıçısı'nı oynadık. Son üçe kalan oyunların ne olduğunu hatırlamıyorum ama biri oydu ve ben onu istemiyordum. Yine de bunun kararını oyunu yönetecek kişilere bırakmak zorundasın çünkü onlar daha çok inisiyatif alacaklar. Bu sene de Sali'nin böyle bir işin altına girebileceği neredeyse herkes tarafından biliniyordu ama kendisi bunu herkese açıklamadan çok da “Ali yapiver” demiyorduk.

Ozan: Oyun seçiminizde ülkenin ve dünyanın siyasal iklimi ne kadar etkili oluyor? Momo'nun çok masalsi kalabileceği gibi bir tereddüt oldu mu?

Gamze Karaca: Emek süreci, eşitsizlik ve sömürü ilişkileri gibi daha toplumsal konular üzerine, biraz daha çözümümüzün olduğu bütünsel süreçler üzerine

işler yapmaya özen gösteriyoruz. Bazen çok denk düşmeler oluyor. Coriolanus oynadığımızda Arap Baharı oldu mesela. Mezbahaların Kutsal Johanna'sı senesinde Soma Katliamı oldu, Barut Fıçısı'nda patlamalar oldu. İster istemez zaten ülke gündemini bir yerinden tutuyor oyun. Özellikle gündemi takip etmeye çalışmıyoruz ama genel bir sözümüz var ve bir yerden o söze de ulaşmaya çalışıyoruz. Momo bunun biraz daha az görünür olduğu bir oyundu.

Hem hikayesi, hem atmosferi bizim şimdiye kadar oynadığımız oyunlara, tartıştığımız şeylere dokunuyorduysa da bu çok açık şekilde değildi. Ama dramaturji sürecinde kapitalizmden, moderniteden, neo-liberalizmden çok bahsettik, metni bu çerçevede de anlamaya çalıştık. Bu kavramlar üzerinden müdahalelerimiz de oldu aslında.

Sali: Tam da böyle bir zamanda Momo gibi bir oyuna ihtiyacımız olduğunu düşünüyordum. Oyunu sonbaharda seçtiğimizi düşünün ve Suruç'tan itibaren bugüne gelin, öyle bir süreçti. Gezi sonrası süreçte Türkiye'nin belli bir kesiminde büyük bir umutsuzluk oluştuğunu düşünüyorum. Momo'daki o masalsi dünyaya, o naifliğe ve o terapiye belli bir noktada ihtiyacımız olduğunu hissettim. Ne kadar distopik, karanlık günler geçiriyor olursak olalım, dostluğumuzdan dayanışmamızdan vazgeçmezsek belki de daha iyi günlere ulaşabiliriz... O yüzden evet

konjonktürle alakası var seçimin. “Şu anda şu var, bu oyun bunu anlatıyor” gibi değil, o işlemiyor zaten, o zaman oyunu çok itirmiş oluyorsun bir yerlere. Bu daha çok oyunu bulduğunuz konjonktürün içinden anlamaya çalışmak.

Ozan: Siz ODTÜ Oyuncuları seyircisini tanıyorsunuz. Peki, seyircinizin aşağı yukarı ne düşünüyor olduğunu bilmek sizi nasıl etkiliyor?

Sali: Seyircini bilmek, anlattığın insanları tanımak bence önemli birşey. Çünkü tiyatronun, “ben oyunumla şunu anlatıyorum, herkes de bunu anlıyor” gibi evrensel bir niteliği yok bence. Bu kültürel birşey. Anlatmak dinlemekten bağımsız bir eylem değil, tam da seyirciyle oyuncu arasında bir yerlerde, ortak bir an'da oluşuyor. Dolayısıyla seyirciyle beraber, birlikte yeni bir dünya hayal edebilmek, aradığın etkinin nasıl oluşacağını aşağı yukarı hissedebilmek için seyirciyi biraz tanımak gerekiyor. Ama bu yaptığın iş başka insanlara hitap edemez demek değil. Amfide görmeye çok alışık olmadığımız insanların gelip oyunu izlediklerini, oyunun dünyasına ama şöyle ama böyle ortak olduklarını ve olumlu olumsuz görüşlerini arkadaşlarıyla paylaştıklarını duyuyoruz mesela.

ÖCC: Oyun seçimi süreciniz birbirinize ve seyircinize duyduğunuz güveni de işaret ediyor bence. Bu kolektif ruhu baş üstüne turalım tabii ama kişisel Momo deneyimlerinizden de bahsedelim biraz. Gamze Momo'yu oynamayı kendi mi seçti? Diğerleri ona “Senden güzel Momo olur” mu dediler?

Sali: Çoğu tiyatrodaki olduğu gibi kast gergin bir

konu. Geçtiğimiz iki üç senede de buna dair birkaç problem yaşadık. Bu sene oyuncuların odağını bireysel kastlarından çok, oyunun bütününe odaklamaya her zamankinden daha da fazla dikkat etmeye çalıştık.

Gamze: Momo başlangıçta benim için kafa karıştırıcı bir roldü. Kitabı ilk okuduğumda ister istemez Momo'ya bir tür süper güç atfetmiştim. Yüz yaşında olduğunu söylüyor, "Hatırladığım kadarıyla hep vardım" diyor, hikâyenin dünyasında inanılması güç şeyler değil bunlar. Özellikle dinlemek konusu beni çok düşündürdü, hâlâ da düşündürmeye devam ettiğini söyleyebilirim. İlk okuyuşta "Momo'nun özel biri olduğu nasıl verilebilir ve bu nasıl bir özel olma halidir?" soruları çok kafamı kurcaladı. Daha sonra beni çok rahatlatan şey Momo'nun çok oyunbaz olduğunu keşfetmekti. O konuda dekorun, müziğin ve genel atmosferin çok yardımcı olduğunu düşünüyorum. Bu oyunbazlık Momo'ya yaklaşmamı sağladı, herhangi bir süper gücü karakterin kendisinden ziyade oynusuluğunda, başkalarıyla kurduğu ilişkide aramama imkân sağladı. Momo çok sıradan biri. Diğer çocuklardan farkı bir ailesinin olmaması. Yuvidan geldiğini düşününüz öyle veriler var kitapta ama bir aile formasyonunun içinden çıkan biri değil. O normlardan, sosyal koşullamalardan biraz azade büyümüş. Sıradan ve koşullanmamış olma hali ona çok dolaysız bir iletişim kurma becerisi veriyor. Kafasında hiç tanımlı şeyler, önkabuller yok. O yüzden herkese aynı ilgi ve açıklıkla yaklaşabiliyor.

ÖCC: Nasihat yok kafasında...

Gamze: Birini dinlerken etrafa çiçekler saçtığı için değil de, tanımlara ihtiyaç duymadan birini dinleyebildiği için özel. Dinlediğini başka bir yere çarptırıp, başka bir süzgeçten geçirip o şekilde anlamıyor. Olabildiğince dolaysız. Ve bu da insanlara farklı gelen bir şey. Çünkü artık birbirimizi böyle dinlemiyoruz. Momo anlamak istiyor, temel motivasyonu o.

ÖCC: Ben oyuna gelemeden önce Momo ve "dinlemek" üzerine bir şeyler okudum ve nasıl dinliyor acaba diye merak ederek geldim. Baktım, yöntem olarak herhangi bir çocuk gibi dinliyor: şaşkın, meraklı ve istekli. Ayırt edici olan bir şey de belki dinlemeye zaman ayırma cesaretini göstermesi. Zaman kaybetmekten ve duyacaklarının hissettireceklerinden korkmuyor.

Gamze: İnsanları dinlemeye değer bulması da çok önemli. Bir zamanlar deneyimlediği, az çok hatırladığı bir ihtimali hatırlatıyor seyirciye.

ÖCC: Başka kim anlatmak ister Momo serüvenini?

Onur Bilen: Bu sene benim üçüncü senem. ODTÜ

Oyuncuları'nda geçirdiğim en iyi yıldızı diyebilirim. Bütün ekibin oyunu sahiplendiğini ve oyunun enerjisini taşıdığını düşünüyorum. Karakterim Gigi'nin bana benzeyen yanlarını tutup benzemeyenleri ayırtmak benim için zordu. Gigi'den uzaklaştığım zamanlar da oldu. Sonra Gigi'yi anlamaya çalıştım, hala bir çocuk mu yoksa çocukluğun ardında gizlenen bir yetişkin mi diye. Momo ile ilişkisini irdeledim. Çünkü sadece Gigi değil tüm karakterler Momo'nun yanında aslında olmak istedikleri kendileri oluyorlar. Gigi'nin de hayal kurmak ve hikayeler anlatmak hevesi öne çıkıyordu. Bu hevesi saklı tutup, deneye yanıla karakteri ortaya çıkarttım.

ÖCC: Onur, oyuna müzik konusundaki katkından da bahseder misin biraz?

Onur: Oyunun enerjisine uygun ritmi bulma mevzusu kafamı kurcalıyordu. Onun haricinde oyunun anlatıcı yapısı gereği bir canlı müzik olması oyunu çok besleyecek, değerini artıracak bir unsur olacaktı. İki yıldır canlı müzik yapıyoruz zaten oyunlarda. Buna dair senenin başında bir müzik havuzu oluşturma, kim müzikle ilgilenmek istiyorsa onların buluşmaları, enstrümanlara ve teorik bilgiye dair çalışmalar, ufak tefek atölyeler devam etti. Oyundaki müziklerin tamamı bize ait. Topluluğun eskilerinden Uygur Erkuş beste ve müzik yönetmenliği kısmında bizi biraz itekledi, onun da katkısıyla oluştu oyun müziği.

Seran Yazıcı: ODTÜ Oyuncularının temelini oluşturan şeyler: aktarım, sahiplenmek ve önemsemek. Biz birçok şeyi okuyarak ya da bir yerden görerek öğrenmiyoruz. Daha çok aktarımlarla ve deneyimleyerek öğreniyoruz. Hepimiz nerdeyse bütün taşların altına elimizi bu aktarımlar sayesinde koyabiliyoruz. Sonra, sene başında yapılan ilk tanışma toplantısından bu yana hep şeffaf bir ekiple çalışıyoruz. Hiçbir sıkıntı birinin içinde kalmıyor, hep ortada oluyor işler. Bir problem olduğunda aniden hepimiz birlikte çözmeye çalışıyoruz. Bu sene Momo'nun gücü, biraz bundan kaynaklı. Bir de zaten ODTÜ Oyuncuları'nın benimsediği bir şey var: acemice değil, amatörce iş yapmak, profesyonel değil ustaca bir şeyler başarmak. Momo'da ben Franco adında bir çocuğu oynuyorum.

Çocuk olmak aşırı zordu. Ekip olarak çocukları baya bir gözlemledik, enerjilerini yakalayabilmek için bir sürü oyunlar oynadık.

Ozan: "Benim asıl hedefim konservatuar" diyenleriniz var mı? Yoksa "Hayır ben burada devam edeceğim, bu amatör ruhu seviyorum" mu diyorsunuz? Burada olduğunuz anın kıymetini ne kadar biliyorsunuz?

Alper: O kıymeti görebilen insanlar genelde 3. ya da

5. senesine devam eden insanlar oluyor. O kıymeti bilmeyenler, burayı sadece basamak olarak görenler olur hep.

Uğur Usta: Bence ODTÜ oyuncularını bir araç olarak kullanmada bir sıkıntı yok. Kendi kişisel çıkarların için kullanmaktan söz etmiyorum ama buraya uyum sağlayıp burayı araç olarak kullanabilirsin. Konservatuara devam etmeyi ben de düşünmüştüm. Dört sene ODTÜ'de geçirmiş, ODTÜ oyuncularında iyi bir eğitim almış biri olarak konservatuara girmek çok daha değerli olur. Daha rahat hissederim büyük ihtimal. Burada sadece oyunculukla uğraşmıyorsun. Bir oyuncu tiyatroya dair ilgileneceği bütün parametreleri burada görüyor.

Sali: Bugün birçok amatör topluluğun tiyatro yapamaması, çoğu halk tiyatrosunun kapanmış olması, üniversite tiyatrolarının çalışma mekânlarını dolayısıyla çalışma disiplinlerini kaybetmiş olmaları gayet politik bir sorun aslında. Normal olan bu değil. Amatör topluluklar da en az profesyonel topluluklar kadar iyi tiyatro için mücadele etmeliler. ODTÜ Oyuncuları'nda benim için değerli olan şeylerden biri de amatörlüğü bahane etmeden sürdürülen bu mücadele. Bu yüzden bu gelenek ve disiplin önemli. Yoksa diksiyon, topluluk önünde konuşma gibi becerileri geliştirmek için tiyatro yapmaktansa, sunum ve diksiyon derslerini almak çok daha faydalı ve az yorucu.

Ceren: Biletleriniz ücretsiz. Bu tiyatronun prodüksiyon masrafları nasıl karşılanıyor?

Sali: Kültür işleri bize belli bir miktar bütçe ayırıyor ve dekorun büyük kısmını Yapı İşleri'ne yaptırıyoruz. Fakat bunlar neredeyse her zaman yetersiz kalıyor, biz de kendi aramızda para toplayıp kendimize borçlanıyoruz. Şenliklerde sandviç yapıp satıyor ve o borçları öduyoruz. Turneler için belediyelerden destek almaya çalışıyoruz. Sadece para da değil mesele. Elli yıllık birikimin bulunduğu bu amfi başlı başına bir değer. Tiyatro Şenliği vesilesiyle deneyimlerin paylaşılması bir başka değer.

ÖCC: Son sözü kim söylesin?

Arzum Gökçe Köle: ODTÜ Oyuncuları'ndaki ilk senem. Ben eskileri dinlediğim zaman iyi ki Momo senesinde gelmişim diyorum. Eskilerle kurduğumuz iletişim yakaladığımız sinerji çok keyifliydi. Beni fiziksel ve ruhsal anlamda çok besleyen, tüm köşelerimi kıran ve sınırlarımı aşmamı sağlayan bir yıl oldu. Sahne üzerinde beş farklı karakter oynamanın yanı sıra rejî asistanlığı da yaptım. Beni bu topluluğa asıl bağlayan şey sanırım oyunun tüm oluşum süreçlerini birebir deneyimlemek oldu.

KLASİK SİNEMA KUŞAĞINDAN

Günseli Bilgen / pisinefil@gmail.com - pisinefil.blogspot.com.tr

Ülke ve Özgürlük Land and Freedom / Ken Loach

"Yaşadığımız yüzyılda, halkın bu gezegenin gerçek sahibi olabilmesi için birkaç büyük fırsat çıkmıştı ve bu da onlardan biriydi." Diyor İspanya İç Savaşı için Ken Loach.

"Bunun neden gerçek olamadığı ise ilginç bir öykü oluşturuyor, çünkü bana kalırsa, çok fazla insanın bilmediği, önemli bir öykü bu; oraya savaşmaya giden ve düpedüz satılan insanların öyküsü gibi mesela. Faşistlerin kötü adam, başka herkesin de iyi adam olduğu bir film yapmakla yetinecek olsaydık, bunun ilginç bir tarafı olmayacaktı, çünkü bu hem kolayca kaçmak, hem de Cumhuriyetçiler tarafından dönen kötülükleri saklamak olurdu. Oysa asıl trajedi buradaydı. (Hangi Taraftasınız? Ken Loach ve Filmleri/Anthony Hayward)

Yönetmen İspanyol İç Savaşının öyküsünü, yenilen Cumhuriyetçilerin gözünden anlatıyor ve onları devrimin ilk günlerinde bölmeye başlayan ayrılıklara odaklanıyordu.

1936-1939 yılları arasında yaşanan bu iç savaş bütün dünyadaki komünistler için kaybedilmemesi gereken bir cephe gibi görülmüş ve pek çok ülkeden gönüllü olarak bu savaşa katılanlar olmuştur. Ancak bu gönüllü idealistlerin oluşturduğu milisler her ne kadar Rusya ve Meksika tarafından desteklense de, General Franco liderliğindeki Cumhuriyetçilerin arkasındaki Hitler Almanyası ile Mussolini İtalyası'nın maddi ve silah desteği galip gelmiştir. Savaş sonrası da binlerce muhalif öldürülmüş ve yine binlercesi sürgüne gitmiştir. Franco ise 1975 yılında ölene kadar iktidarda kalmış ve İspanya da köklü değişimler yapmıştır.

Filmde Britanyalı işsiz, komünist parti üyesi David savaşa katılmak üzere İspanya'ya gider. Bu kararı verme nedenini nişanlısına şöyle açıklar; "Burada bana günlük ödenen 15 şilin işsizlik ödeneği ile hiçbir işe yaramıyorum. Gösterilere gidip, açlık grevlerine katılıyorum, dünyanın geleceği için gitmem gerekiyor. Bir şey yapmam gerek." der.

Kaçak yollarla, pasaportsuz, sadece Parti kimliği ile İspanya'ya gider. Gönüllüler gelsin denilmektedir ama bunun için yardımcı olacak herhangi bir organizasyon yoktur. Gönüllü kendi yolunu bularak oraya ulaşacaktır. Sol hareket çoğunlukla dünyada eşitlik, adalet hakça paylaşımı aradığı için sermayedarlar tarafından destek bulmaz. Bir avuç adalet inanan insanlar kendi imkânları ile yola düşer. Maalesef ki para bir süre sonra davayı alt eder.

Ve David inandığı bu davaya destek vermek için yola çıkar ve uluslararası gönüllülerle bir araya gelir ve siperler kazıp, soğuk yokluk ve zorlukla dolu cephede savaşmaya gider.

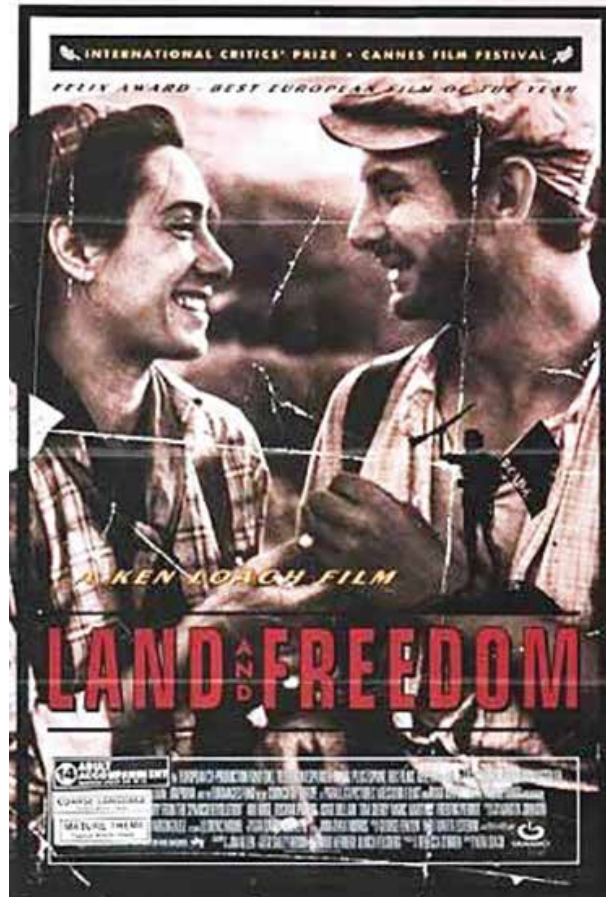
İlk kez girdikleri çatışma sahneleri çok gerçekçidir. Loach'ın amacı oyuncuların gerçek bir savaştaymışlarcasına tepki alabilmektir ve bunu kesinlikle başarıyordu. Bunu başarmak için oyunculara senaryoyu parça parça dağıttı. Filmde oynayan oyuncular savaş sahnelerinde ne zaman öceklerini bilmedikleri için stres yaşadıklarını

anlatmışlardır. Hatta oyuncuların bir tanesi, filmde vurulma sahnesi çekildikten sonra 8 saat içinde eve gönderildiğini çünkü Loach'ın kalan oyuncuların onun yokluğunu gerçekten hissetmelerini istediğini anlatmıştır. "Ben eve vardığımda onlar benim cenaze sahnelerimi çekiyorlardı" diyerek Yönetmenin ne kadar gerçek duygu peşinde olduğunu anlatır.

Filmin en uzun ve can alıcı sahnelerinden biri de milisler ile kurtardıkları bir kasabadaki yerel halkın, eski bir toprak sahibinin arazisini kollektifleştirme meselesini tartıştıkları sahnedir. Tartışma ağırlıklı olarak yerel halkın arasında geçer. Başka ülkelerden gelen gönüllüler sadece kendi tecrübelerini paylaşırlar. Bu kararın halka ait olduğuna inanırlar. Almanyadan gelen bir gönüllü milis;

"Almanya'daki işçi hareketi Avrupa'nın en güçlü işçi hareketiydi. Tam altı milyon kişi sendikalıydı. Geldiğimiz noktada Hitler'in Nasyonal Sosyalizmi ile baş başa kaldık" der.

Paylaşmak isteyenler ile önce kendimi kurtarayım sonra qerisine bakarım diyenlerin yani bütün insanlığın

tartışmasıdır aslında.

Hangi taraftan bakıyorsunuz dünyaya, nerede olmak istiyorsunuz bunu sorgulamaktır esas olan.

Kendilerine Uluslararası Tugaylar adını veren gönüllüler savaşmak için geldikleri bu yerlerde arkalarında olmasını umdukları desteklerin aslında olmadığını anlamaya başlarlar. Hepsı gönüllüdür ve profesyonel asker değildir. Bu nedenle uzun süreli savaşta başarılı olmaları mümkün değildir. Rusya onlara silah ve teçhizat desteği vermeyi ancak kendi egemenliğini kabul etmeleri şartıyla onaylamaktadır. Oysa onlar bunun halkın savaşı olduğunu düşünüp buna destek vermek üzere gelmişlerdir. Bir Ordu'ya mensup olmak değildir inandıkları.

Nazi desteğini arkasına alan Franco uçaklar ile sivillerin olduğu yerleri bombalayarak ilerlemeye başlar. Şehirler birer birer düşer. Güçler eşit değildir.

Bölünmeler başlar. David önce üyesi olduğu Komünist Partinin isteklerine uyması gerektiğini düşünerek Barcelona'ya gelip oradaki guruplara katılır. Burada savaş artık bölünen Cumhuriyetçiler arasındadır. Karşı cephede kendisi gibi Britanyalı bir başka gönüllü vardır. Ülkesini bırakıp gelmiş ve burada bölünüp bir tarafta kalmıştır.

Cumhuriyetçilerin iki gurubu arasında çıkan çatışmanın ortasında kalan kadın karakter, yönetmenin duygularına tercüman olur.

"Biz size birbirinizle savaşasınız diye destek vermedik. Siz faşistler ile savaşacaksınız" diye haykırır.

Milislerin yanına döner tekrar. Ben burada dönüştüm diye yazar mektuplarında geride bıraktığı nişanlısına. Çok şey gördüm ve yaşadım. Bildiği ve inandığı her şey alt üst olmuştur.

Final sahnesi çok başarılıdır. Tarafların karşı karşıya gelip hesaplaştıkları andır. İsyan, gözyaşı, kan, ölüm, hayal kırıklığı hepsi bir arada. Bu samimi davadan eve dönen şey ise kısa bir dönem içinde olsa kollektifledikleri yerlere ait bir avuç topraktır.

İnsan bazen zaman da bir noktaya, kırılma noktasına geri dönüp, o değişim anına müdahale edebilseydi ne olurdu?

Örneğin; Hitler 20 yaşında başvurduğu Güzel Sanatlar Akademisine kabul edilseydi, Che Guevara Küba'da kendisine teklif edilen bakanlığı kabul edip Bolivya'ya gitmeseydi, Kraliçe Isabel batıya gidilmesini yasaklasaydı ve Amerika keşfedilmeseydi, Aztek yerlileri gemilerle gelen bu yabancıları gördüğü yerde öldürseydi ve Amerika hayatımızda hiç olmasaydı ya da İspanya içi savaşını Cumhuriyetçiler kazansaydı ne olurdu?

Ne değişirdi?

Tiyatro Tempo Yeni Sezonda Kuklalı Günler Başlıyor

Okuyucularımız etkinliklerin haberini, öncesinden almak istediklerinin altını çiziyorlar hep. Biz de bu önceden haberleme işine Tiyatro Tempo ile başladık.

Tiyatro Tempo 2 Ekim'de yeni sezona 'merhaba' dedi. Ankara'nın yerleşik tek kukla tiyatrosu olan Tiyatro Tempo hızla yeni dönem hazırlıklarını sürdürüyor. Çocuklar büyük bir keyifle kuklalarla buluşacak ve her hafta farklı bir oyunla kuklaların dünyasında gezinebilecek. Tabii ki Karagöz de yine bu sezonda da çocuklarla bir araya gelecek.

Kukla tiyatrosunun yalnızca çocuklar için olmadığını belirten Tiyatro Tempo'nun Müdür'ü ve oyuncusu olan Marina Yüce, yetişkinler için olan kukla oyunlarının bu dönemde de cuma akşamları devam edeceğini söylüyor. Kasım ayında sürpriz bir yetişkin oyunu ile izleyici karşısına çıkacaklarını dile getiren Yüce bu

oyunun Rus yönetmen ve kukla sanatçısı Antonina Dobrolyubova tarafından sahneleneceğini açıklıyor.

Geçen senenin önemli ve ilgi gören oyunlarından 'Sokrates'in Son Gecesi' de Tempo'nun oyun dağarcığında yine yetişkinler için yerini alacak. Sokrates 28 Ekim akşamı izleyicileriyle buluşacak. Bulgar yönetmen Petar Todorov'un sahnelediği oyunun kukla ve sahne tasarımı da Bulgar tasarımcı Hanna Schwartz tarafından yapılmış. Haluk Yüce ve Marina Yüce'nin görev aldığı oyunda kullanılan kuklaların tekniği de ilgi çekiyor ve Nedim Yıldız'ın özgün müzikleri ve Yıldız İbrahimova'nın vokalleri oyunun atmosferini çok etkiliyor.

Yeni sezonda kuklaların zengin dünyasına karışmak için Tiyatro Tempo'da buluşmaya ne dersiniz?

TİYATRO TEMPO KASIM PROGRAMI:

16 Yaş ve Üstündekilere:

28 Ekim - 20.00 : Sokrates'in Son Gecesi
11 Kasım - 20.00 : Bir Beckett Oynamak
25 Kasım - 20.00 : Sokrates'in Son Gecesi

4Yaş ve Üstündekilere:

30 Ekim - 13:00 : Palyaço Kral
6 Kasım - 13.00 : Gülümsel Günebakan
13 Kasım - 13.00 : Küskün Koca Ağaç
20 Kasım - 13:00 : Bencilin Bahçesi
27 Kasım - 13.00 : Karagöz, Cadılar ve Hint Fakiri

İletişim:

Yulianna Bayram (Halkla İlişkiler Sorumlusu)
0 530 552 73 84

Not: Biletler, Tiyatro gişesinde ve BİLETİVA'da

Orta Birden Terk

Serdar Koç

-sesi zülfikar çocuk-

-I-
orta birden terk
madene inebilir
haricen görülmüştür
imza-kaşe...

zorla
sokulmuş toprağa
saçlarının karası
gecenin karası/ mez-
ar karası

ölümcül bir felaket
gelir oturur üstümüze
çirkin insanlar bir "güzel"
yok eder insanlığımızı

demeç verir yetkililer
pişkince ne "güzel"
fıtratı böyle zağar

(uyluklarımı yumrukladım
-istifa onurlu bir müessesedir beyler-
yaşama pamuk ipliğiyle teyellenmiş
mutsuz insancıklar ülkesinde

-II-
gelincikler kır-çiçekleri
doldurmaya başlar boşlukları

her bayram töreninde
şiir okuyan çocuklar
çoktan ölmüştür

melodika çalan küçük kız
mandolin çalan güzel bakışlı oğlan
daha C vitamini iken

göz alabildiğine uzanan
mor çiçekli ağaçlar
beyaz akasyalar her yıl

yaşanmış/ yaşlanmış tüm eşyalar
eskiye dair/ yeşil bir gölün aynasında

-III-
neremde ağırlayım
ey kalbimin kuytusu
sanma ki seni unuttum
hoş sadâlar içinde kal

duldalarımı kanatlandırıdın
bulutlarımı ağdırdın
kirpiklerimin buğusu

temiz havanın dostluğu pencerelerde
iki uyku arası

'bazen' kapısından geçtik birlikte
'birkaç dakika' bahçesine

-IV-
'tanımak' iddialı sözcük/ netameli konu
sevmek iklimindeyiz/ sebepsiz, aşikâr...

sözcüklerle dokunuşunu özleyeceğim
dokunmayı sözcüklerle...

salondaki orta sehpayı ve katmerli deli
arkadaşı...
kurbağalar resitalini
karpuz kabuğundaki dünyayı...

tren yollarına olan bağlılığı ve gar yalnızlığı
hakikatli dost gelir bulur seni
kuş cıvıltılarıyla ağaran gecede...

pıt diye düşüverir bir ihtiyar/ uykusundan
sabah ezanlarına/ kırılgan/ kırılırverir...

(sesinin büyüünden mahrum
duygusal dokunuşlarından...

-V-
üç ayrı geçmişe dair
mazide bir gün

ceketleri asmışız
bir büyükten el almışız
ayine başlayacağız birazdan...

SOLFASOL
Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi
Ekim-Kasım 2016
66 - 67. Sayı
Ayda bir yayımlanır.

Editörler
Mehmet Onur Yılmaz,
Tanju Gündüzalp

Fotoğraf Editörleri
Can Mengilibörü, Elif Koca, Erhan Muratoğlu,
Engin Aygün, Fahri Aksırt, Özlem Mengilibörü

Redaksiyon
Alanur Çavlin, Ali Hikmet Eren, Ayşe Gültekinil,
Barkın Sinan, Betül Mahmure Onaran,
Fatma Rana, Zeynep Alica

Haber Editörleri
Aydın Bodur, Gülistan Aydoğdu

Kültür-Sanat Editörleri
Emel Demir, Gülşah Aykaç, Hazan Yılmaz

Dijital Solfasol Editörleri
Berivan Eliş, Erhan Muratoğlu,
Mehmet Atakan Foça, Onur Mat

Yayına Hazırlayanlar
A. Özge Akar, Ahu Özveri, Akın Atauz,
Aydan Çelik, Aydan Özkil, Ayhan Çelik,
Barkın Sinan, Besim Can Zırh, Birol Özdemir,
Buse Kaynarkaya, Deniz Enli,
Elif E. Akşit, Emine Onaran Incirlioğlu,
Emrah Kırımsoy, Emre Baturay Altınok,
Enver Arcak, Ezgi Keskin, Ezgi Koman,
Gözdem Üner Tubay, Günseli Bilgen,
Hatice Kapsuz, İpek Benek,
Karaca Yiğit Pehlivanlı, Mert S. Renkmen,
Murat Dirican, Nefin Pera, Nermin Atılkan,
Orhun Bora Çetin, Önder Şenayılı,
Özge Altınyayla, Serdar Aydın,
Serdar Koç, Sibel Durak, Tuğba Dirican,
Tuğçe Şahin, Tuna Kalaycı, Uğur Şahin,
Ufuk Tolga Savaş, Umut Güner, Vedat Gün,
Yılmaz Ruhi Demir, Zeynep Ö. Yılmaz

Katkı Verenler
A. Hikmet Eren, Ali Akın Akyol, Ahmet Çinici,
Ahmet Say, Ali Koçer, Antonin Artaud,
Arif Şentek, Aydan Balamir,
Aydın Akın, Aydın Şimşek, Aynur Demirdirek,
Ayşegül Çelik, Başak Altın, Beliz Güçbilmez,
Burcu Ballıktaş, Burcu Cura, Bülent Atamer,
Cemre Kutluay, Ceren Ergenç, Ceyhan Temürcü,
Demet Gülçiçek, Deniz Gümüşel, Deniz Kaşık,
Deniz Kırımsoy, Derya Güçlü, Dilem Koçak,
Duygu Cihanger, Ebru Baysal, Erhan Akça,
Faruk Şahin, Fatma Soylu, Ferdan Ergut,
Funda Şenol Cantek, Füsün Çiçekoğlu,
Gamze Güzen, Gizem Güler, Gökçer Tahincioğlu,
Hilal Kara, Hüsnü Öndül, İlden Dirini,
Kemal Özdiil, Kübra Ceviz, M. Ali Çetinkaya,
M. İhsan Doğan, M. Mahzun Doğan,
Mahir Ünsal Eriş, Mehmet Öz, Melike Kuş,
Mesut Demir, Mithat Sancar,
Muharrem Kılıç, Murat Meriç,
Murat Sevinç, Neşet Kocabıykoğlu,
Nihal Poyraz Temürcü, Nur Yılmazlar, Nuran Talu,
Olca Koşan, Özge Çağlar,
Özgür Ceren Can, Özgür Cengiz,
Özgür Yalçın, Özsel Bebeli,
Rabia Ç. Çavdar, Rana Arıbaş, Remzi Altunpolat,
Rengin Konuk, Ruşen Ö. Özcan, Selcan Kula,
Selda Bancı, Selda Tuncer,
Serdar Gülsöken, Serhat Şatır, Sevinç Başköy,
Sinan Yusufuğlu, Sümeyra Ertürk, Sine Çelik,
T. Tolga Özçelik, Ufuk Altınay,
Umut Koşan, Umut Şumnu,
Yusuf Arslantaş, Zerrin Yatağan

Teşekkürler
Resul Baştuğ, ODTÜ Oyuncuları,
10 Ekim Dayanışması, Sarah-Neel Smith,
Türk Psikologlar Derneği,
Ankara Travma Afet ve Kriz Birimi,

Logo Tasarım: Aydan Çelik
Konsept Tasarım: Gülrü Höyük
Grafik Uygulama:
Engin Aygün,
Mehmet Onur Yılmaz,
Zeynep Yağmur,
Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Onur Yılmaz

Yayın İdare Merkezi
Büklüm Sokak, No: 44/4,
06680 - Kavaklıdere / ANKARA
Tel - Faks: 0 312 437 76 41
bilgi@gazetesolfasol.com

Abonelik: abone@gazetesolfasol.com
0 536 956 64 26 - 0 533 653 32 75
Basım Yeri
Şen Matbaa
Özveren Sok. 25/B Demirtepe/Ankara
Tel: 0 312 229 64 54 - **Fax:** 229 64 54
E-Mail: senmatbaa@gmail.com
WEB: www.senmatbaa.com
Basım Tarihi: 26.10.2016

ISSN: 1301-8655
Yerel Süreli Yayın
4.000 adet basılmıştır.

1 Milyon Çocuk Kitabı

Bir Ankara Belediye Başkanının Kentin Küçük Vatandaşlarına Mektubu

Hatice Kapusuz

1979 UNESCO tarafından çocuk yılı ilan edilir. O dönemin Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer, bu vesileyle her evdeki çocuğa kitap ulaştırmak ister. Böylece 1 Milyon Çocuk Kitabı kampanyası başlatılır. Ancak kaynaklar kısıtlıdır. Dönemin örgütçü ve dayanışmacı ruhunun bir sonucu olarak her aşaması devrimci, her aşaması dayanışmacı bir kampanya yürütülür. Kitapların nasıl basıldığını, nasıl herkesin katkısıyla büyüdüğünü Ali Dinçer'den dinlemek gerek. (yanda)

Öncelikle Ali Dinçer'in kullandığı dilin bizim ancak çok yakın zamanda tanıştığımız bir dil olduğunu vurgulamak gerek. Sürekli çocukları yok sayan ve onlar yokmuşçasına şehirler inşa eden günümüz politik anlayışına karşın, Ali Dinçer'in çocuklara şehrin küçük vatandaşları olarak seslenmesi, çocuklarla dostane ve eşitlikçi bir ilişki kurması alışageldiğimiz politikaların ve söylemlerin oldukça dışında. Kitapların içeriklerinde ise yaygın bir yoksulluk, adalet, eşitlik vurgusunu görmek mümkün. Bugün hem kentlerin hem okul metinlerinin yok saydığı yoksulların sesini bu kitaplarda dönemin ruhuyla duymak mümkün.

Yine benim açımdan ilginç bir diğer nokta, çocuklar için hazırlanan serinin önemli bir bölümünün şiirlerden oluşması. 80 sonrasının marşlarına ve resmi bayramların kahramanlık şiirlerine sıkıştırılmış benim kuşağım için gerek şiirlerin gerek şairlerin oldukça farklı olduğunu belirtmek lazım. Şairler arasında kimler yok ki, şair olduğunu unuttuğumuz siyasetçiler, bugün Homofobi Karşıtı Buluşmalarda adına bölüm düzenlenen şairler, unutulmuş, yasaklanmış olanlar. Bir çoğu belki lisede, üniversitede ancak

Merhaba sevgili çocuklar

Kentin küçük vatandaşları olan sizlerle bu kitapta tanışmak, benim için oldukça anlamlı ve mutlu bir olay. Ben 9 yaşına kadar okula başlayamadım. Çünkü köyümüzde okul yoktu ve ilkokulu bitirinceye dek okuyabileceğim böyle güzel kitaplarım olmadı. Bu yüzden kitap okumanın, daha çok kitap okumanın güzel ve yararlı bir şey olduğunu sizler kadar erken öğrenme olanağı bulamadım.

Kitap, başkasının sev demesiyle sevilmez. Bu yüzden size yalnızca kitabı sevin demiyorum. İşte size 3 kitap. Başkentte okuyan her çocuğa 3 kitap. Bu kitaplar belki evinizde bir kitaplığın temelini atacak. Eğer varsa kitaplığınızın ve sizin yeni arkadaşlarınız olacak bu kitaplar. Ve yanlarına mutlaka yenilerini ekleyin. Göreceksiniz, okuduğunuz kitaplar sizin 'değişen dünyanız' olacak. Tüm dünyada kutlanan çocuk yılının belki de en anlamlı eylemi elinizdeki bu kitaptır.

Ankara Belediyesi olarak mart ayı sonunda okunmuş gazete toplama kampanyasını başlattık ve belediye örgütünün gücünü kullandık. Sizlerin okullardaki çalışmalarınızda Milli Eğitim Bakanlığının, Milli Eğitim Müdürlüğünün örgütlü gücü bize yardımcı oldu. Topladığınız okunmuş gazeteleri biz devletin kağıt fabrikasına hammadde olarak verdik. Karşılığında bu kitapların basıldığı beyaz kağıtları aldık. Sizlerin bu örnek çalışmasına kuruluşların parasal katkıları eklenince dağıtılan bu 1 milyon kitabı birlikte üretmiş olduk. Tıpkı arıların bal peteğini örmesi, karıncaların kışın ortaklaşa yiyecekleri gıdalarını depo etmesi gibi. Birlikte ve hep beraber. Örgütlü ve kardeşçesine. Bu yüzden bu kitabı okurken ayrı bir onur duyabilirsiniz. Çünkü bu kitapta belki senin, belki bir arkadaşının, ama mutlaka sizlerin de emeği var.

Sizlere dağıtılan 11 kitaplık bu dizide öykü ve şiirleri bulunan yazar ve şairlere, sizler için seçilenleri çizgileriyle bütünleyen çizergelere, dizgi ve baskı işlerini gerçekleştiren Genel-İş sendikası ve Em-Aş Veb Ofset tesisleri yöneticilerine, Türk Tarih Kurumu basımevi yöneticilerine, çalışmalarımıza büyük katkıda bulunan Ziraat Bankası ve Sümerbank yöneticileri ile bu kitaplara emek veren tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim. Daha mutlu yarınlara dilerken, dostça sıkarım ellerinizi.

Ali Dinçer

karşılaşabildiğimiz isimlerken, bu seri sayesinde bir çok çocukla çok erken yaşlarda tanışabilmişler.

Kitabın benim açımdan bir diğer sürprizi ise Selçuk Demirel'in 2013'te yayınlanan Mumuk Serisinin kahramanı Mumuk'un bu serinin çizimlerinde sık sık karşımıza çıkması. Çocuk sandığımız Mumuk meğer bizden büyükmüş. Kampanyada destekçi olarak yer alan Sümerbank ve Ziraat Bankası'nın barış vurgulu reklamları ise değinmeden geçilemeyecek cinsten.

Kitaplar her güzel şey gibi 80 darbesiyle yasaklanmış, kimisi bir eylül gününde yakılmış, kimileri saklanmış, darbeden kurtulmuş, bir çok çocuğu yeni dünyalarla, adalet ve dayanışmayla tanıştırmış. Kimisi de bugünlere kadar ulaşmış. Projenin fikir babalarından Bülent Özukan Boyut Yayıncılığı kurmuş ve 2000lerde kitapları yeniden basmış. Seride yer alan kitaplar ve katkı sunan yazar ve şairler:

Bir Şeftali Bin Şeftali: Samed Behrengi, Belkıs Taşkeser
Kovboyculuk Oyunu: Sadık Fehmioğlu, Fakir Baykurt, Yılmaz Güney, Çizimler: Haslet Soyöz

Arabalar Beş Kuruşa: Sabahattin Ali, Sait Faik, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Füzünan, Çizimler: Selçuk Demirel

Sevdalı Bulut: Nazım Hikmet, İhmal Amca, Sabahattin Ali, Aziz Nesin, Orhan Kemal, Çizimler: Yılmaz Aysan

Falaka: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar, Reşat Nuri Güntekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Reşat Enis, Çizimler: Haslet Soyöz

Kit Akıllı Karga: Nasreddin Hoca, Ezop, Lafonten, Andersen, Orhan Veli Kanık, Tarık Dursun K., Kemal Özer, Ömer Candaş, Çizimler: Nezih Danyal

Bir de Varmış İki de Varmış: Adnan Özyalçınar, Oğuz Tansel, Pertev Naili Boratav, Ahmet Uysal, Çizimler: Sevdalı Gönel

Yüz Paralık Bulut: Orhan Veli Kanık, Oktay Rifat, Can Yücel, Yalvaç Ural, Nazım Hikmet, Melih Cevdet Anday, İsmail Uyaroğlu, Cahit Sıtkı Tarancı, Celal Vardar, Ziya Osman Saba, İlhami Bekir Tez, Behçet Necatigil, Necati Cumalı, Refik Durbaş, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Cahit Külebi, Ali Püsküllüoğlu, Ceyhan Atıf Kansu, Türkan Gedik, M. Turan Tekdoğan, Çizimler Deniz Oral

Bu Memleket Bizim: Nazım Hikmet, İsmail Uyaroğlu, Rifat Ilgaz, Bülent Ecevit, Ceyhan Atıf Kansu, Atilla İlhan, Tahsin Saraç, Melih Cevdet Anday, Ahmed Arif, Cahit Sıtkı Tarancı, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Türkan Gedik, Yalvaç Ural, Çizimler: Ateş Danyal

Bu Kitabın Masalı: Bülent Özukan, Çizimler: Selçuk Demirel

Televizyondaki Reklamcı Amca: Yalvaç Ural, Gülten Akin, İsmail Uyaroğlu, Rifat Ilgaz, Nazım Hikmet, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Asaf H. Çelebi, Cahit İrgat, Z. Osman Saba, Hasan Hüseyin, Ülkü Tamer, Behçet Necatigil, Bülent Ecevit, Cahit Sıtkı Tarancı, Melih Cevdet Ancay, S. Kudret Aksal, Hasan Ali Yücel, Cahit Külebi, Arkadaş Zekai Özger, Nihat Ziyalan, Türkan Gedik, Necati Cumalı, Çizimler: Tan Oral

